

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 2.
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čerkov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 8. maja.

Za danes, jutri, se je pričakovalo formalno rešitev krize. Po sinočni avdienci gosp. Pribičevića pa izgleda, da bo razplet trajal še nekaj dni. Izjava gosp. Davidovića, da je opozicijski blok za koncentracijsko vladno, iz katere ne izključuje nobene stranke in nobene osebe (kar je v najostrejšem protislovju z vsemi dosedanjimi izjavami opozicijskega bloka), je na- dala kroni dožnost, da se enkrat skrbno preiskusi položaj, ne bi li bilo mogoče najti izhoda, ki bi omogočil, da Narodna skupščina še opravi nekaj najnujnejših poslov in da se medtem dovrši izvedba nekaterih glavnih ustavnih določb, ki se kažejo naše no- tranje države ureditve.

V tem smislu je predsednik Narod- ne skupščine Ljuba Jovanović te dni vodil informativne razgovore s politi- ki iz opozicijskega tabora, ki so z vs- o vemo zagovarjali idejo koncent- racije, odnosno razširjenja sedanje vladine koalicije potom pridobitve še ene ali druge opozicijske grupe. Znano je, kakšno vlogo so pri tem igrali klerikali.

Odločnica za nadaljne ukrepe krome je bila današnja popoldanska avdiencia Svetozarja Pribičevića. Minister Pribičević je vladarju nasvetoval, da naj stori tudi ta zadnji poskus, ki je še mogoč, da se izogne razpust par- lamenta, ki mora naravno povzročiti veljesečni zastoj v najnem zakonod- najnem delu. Seveda si ni nikdo na nejasnem, da ta poskus ne obeta mno- go uspeha. Vsekakor pa eklatantno dokazuje, da krona v svojem strogo parlamentarnem čutu ne želi spregle- dati nobene, pa tudi najmanjše pri- llike, ki bi omogočila normalno rešitev krize.

Pod katerimi pogoji bi bil mogoč koncentracijski kabinet, ki se zdi i vladni koaliciji i opozicijskemu bloku edino mogoč izhod iz krize brez raz- pusta parlamenta. Minister Svetozar Pribičević je po svojih zadnjih avdi- encijah napisal danes v «Reči» čla- nek, ki točno in avtentično obeležuje možnosti parlamentarne koncentraci- je, iz katere bi mogla iziti nova de- lovna vlada.

Nihče od merodajnih činiteljev se- danje radikalno - demokratske koali- cije — pravi gosp. Pribičević — ni načelno proti ideji koncentracije. In to z ozirom na razloge zunanje in no- tranje politike. Toda nemogoča je koncentracija z opozicijskim blokom, dokler po zadnjem proglasu Ra- dičeve stranke ostaja v najostrejših stih- kih z Radičem. Nesporno je dejstvo, da stranki dr. Korošec in dr. Spahe tudi po proglasu HRSS vztrajata v fe- deralističnem bloku s to stranko. A tudi Davidovića stranka je ostala le po izjavi manifesta v intimnih zve- tah z radičevci. Z ozirom na to, je moralno in politično nemogoče, da stopimo v sodelovanje z opozicijskim blokom in da vodimo z njim raz- govore v kakršnekoli cilju, dokler ne prekinemo vseh zvez z Radičev- o stranko, ki se je s svojim proglasom diskvalificirala za udeležbo na vod- stvu državne politike. Idejo koncent- racije z opozicijskim blokom, ki bi prekinil svojih vez z Radičem, od- kljamo a lmine. Ne bilo bi večje ne- sreče za državo od koncentracije, v kateri bi se borile heterogene politič- ne smeri. Taka borba bi onemogočala vsako delovanje. To bi bila najslabša in najneposrednejša vlada, ki bi jo naša država sploh mogla dobiti. Zato se mora opozicijski blok odreči vsem stikom z radičevci. Tega opozi- cijski blok do sedaj ni storil.

Drugi pogoj bi moral biti, da se koncentracija najde na eni politični liniji v cilju za stalno in neizpremen- livo politiko, da bi bilo vsemu naro- dno jasno, zakaj je bila koncentracija stvorjena. Mi hočemo politiko strik- tno izvedbe vidovdanske ustave in očitovljenja vseh njenih odredb, usmerjenih na udejstvitve politike na- rodne in državne enotnosti, ki se mora vršiti brezobzirno zoper vse an- tidržavne in subverzivne tendence. Opozicijski blok je hotel politiko plemenskega «sporazumevanja». Ne odobravamo politike neodrejene linije, politike gaženja in odlašavanja usta- ve, ki bi ponovno dovedla do revizije narodnega in državnega edinstva v najbližji bodočnosti. All more biti med tema dvema politikama kompro- mis? Jaz mislim, da ne more biti in da ne sme biti, ter da se ena od teh mora ukloniti in da mora to usodo do- živeti ne naša, temveč samo ona dru- ga, neodrejena blokaška politika. Nam je bilo do tega, da zmaga načelo poli- tike državne enotnosti. Pri tem niso bili posebnosti in strankarski razlogi, ki jih je treba izločiti iz jav- nega življenja. Zato vztrajam na sta- lišču, da je izključena koncentracija, ki ne bi pomenjala želje narodnega in državnega edinstva v naši politiki.

Poskus s koncentracijsko vladno

Z OZIROM NA PONUDBE OPOZICIJSKEGA BLOKA PREIZKUŠA KRALJ MOŽNOST KONCENTRACIJSKE DELOVNE VLADE. — PO- GOJI, POD KATERIMI BI BILA TAKA Vлада MOGOČA. — AVDI- JENCE V DVORU.

Beograd, 8. maja. p. Za danes so politični krogi napovedovali formal- ni razplet krize. Dopolodne je pote- klo, ne da bi bil kdo klican k vladar- ju. Izvedelo pa se je, da je že na si- nočni avdienci Svetozarja Pribiče- vića bila razpravljena kombinacija, ali ne bi bilo mogoče izogniti se raz- pustu parlamenta potom koncentra- cijske vlade, za katero je opozicijski blok — izgubivši vsako nado na la- sten uspeh — energično ponujal svo- jo pomoč. Na sestanku, ki se je sino- čni pozno zvečer vršil med Pribiče- vićem in Pašićem, sta oba državnika ugotovila, da se narodna koalicija ne protivi razširjenju koalicije s priče- nitvijo opozicijskih grup pod po- gojem, da dotične grupe prekinajo vsako zvezo z Radičem ter da pri- stanejo na načelni program nacio- nalne koalicije, ki predvideva brez- pogojno politiko državnega in nacio- nega edinstva.

Danes ob 11. je bil Svetozar Pri- bičević ponovno v avdienci ter je ostal pri kralju skoraj dve uri. Raz- motrivane so bile vse možnosti, pod katerimi bi se dala sestaviti vlada široke koalicije, ki bi mogla nado- ljevati delo v parlamentu.

Popoldne ob 3. se je pričela vrsta avdienc, pri kateri so bili po redu sprejeti dr. Radosavljević, (davidov- sprevec), minister Trifković, Kosta Timotijević (davidovičev) ter mi- nistri Trifunović, Stojadinović in Ninčić, ki je ostal pri kralju nad eno uro. Kosta Timotijević je pred in po svojih avdienci konferiral z Ljubo Davidovićem, minister Ninčić, kate- rega avdiencia je trajala do 7. zve- čer, se je dolgo razgovarjal z Ljubo Jovanovićem.

Kot rezultat teh konzultacij se more ugotoviti, da bi bila delovna koalicija mogoča, ako dosedanjim vladnim gru- pam pristopi ali tkzv. ožji opozicijski blok v celoti, ali pa njega posamezne skupine z jasno izjavo, da prekinajo vsako zvezo z radičevci in se odreka- jo federalističnemu programu. Iz tega je razvidno, da se težkoče za ustvaritev delovne koalicije skoraj nepremljive. Najlažji bi bil prehod za davidovičevce, Spaho in Korošec sta pa povezana z Radičem ne le preko opozicijskega blo- ka, temveč še v posebnem federalistič- nem bloku. Na ponovnih sestankih je danes opozicijski blok zadržal svoje

razpadanje s sklepom, da nobena gru- pa bloka brez drugih grup ne gre v no- beno kombinacijo. S tem je tudi g. Da- vidović vezal svojo politiko na politiko federalističnega bloka.

Popoldne ob 16. se je sestal minist- ski svet, ki je trajal do 20. Ministri, ki so bili sprejeti pri kralju, so poročali o svojih avdiencijah in člani kabineta so podrobno razpravljali o političnem po- ložaju. Ugotovilo se je soglasno nazra- nje, da opozicija ne bo hotela akcepti- rati osnove, na kateri bi bila mogoča sestava široke koalicijske vlade.

Ob 7. uri zvečer so se sestali šefi opo- zicijskega bloka, katerim je g. Davidov- ić poročal o rezultatih Radosavljeviče- ve in Timotijevićeve avdiencie.

Smatra se, da bo kralj jutri klican še nekatere politike, predvsem bo sprejel Ljuba Jovanović, ki bi imel že nocoj priti v avdienco, pa je bil njegov spre- jem odložen na jutri.

Izgleda, da se bo odločitev zavlekla preko nedelje.

Beograd, 8. maja. p. Da je bil danes po- stavljen v avdienco Kosta Timotijević in ne Ljuba Davidović, je vzbudilo v opozicijs- kem bloku veliko nezadovoljstvo, zlasti, ker se ve, da Kosta Timotijević s svojimi ožjimi prijatelji odobrava politiko nacio- nalne fronte in skuša Davidovičev klub odvrniti od nesrečne zveze s klerikali in radičevci.

RAZGOVORI O REKONSTRUKCIJI KABINETA.

Beograd, 8. maja. p. Pred današnjo se- jo ministrskega sveta se je vršila konfe- renca g. Pašića z g. Pribičevićem, na ka- teri se je razpravljalo o rekonstrukciji vlade, za slučaj, da dobi sedanja vlad- na koalicija volilni mandat. Izpremeniti bi se imela zasedba treh portfeljev. Mi- nistri Dragutin Kojić (šume in rude), Si- monović (agrarne reforme) in Uzunović (soc. politika) bi odstopili in na njihovo mesto bi imeli priti Vasa Jovanović za šume in rude dr. Ninko Perić ali dr. Boža Maksimović za soc. politiko, agrarno re- formo pa bi prevzel eden od radikalnih poslancev iz Vojvodine.

IZKLJUČENJE NASTASA PETROVIĆA.

Beograd, 8. maja. p. Začetkom pri- hodnjega tedna se vrši seja radikalne- ga parlamentarnega kluba, na kateri bo izključen iz kluba Nastas Petrović.

JUGOSLOVENSKO-ITALIJSKA POGAJANJA.

Beograd, 8. maja. p. V ponedeljek se vrši konferenca jugoslovenskih in ita- lijskih delegatov za oni del trgovinske- ga dogovora, ki se nanaša na carinsko sodelovanje. V Beogradu pričakujejo, da te dni dopotujejo italijanski delegati Brochi, Ferini in Belli. Mudili so se v Rimu, da prejmejo nova navodila za na- daljna pogajanja.

SESTANEK BENEŠA IN NINČIČA NA BLEDU.

Beograd, 8. maja. r. Minister zunanjih poslov dr. Ninčić je izjavil na vpraša- nje, kdaj se bo vršil sestanek med njim in češkoslovaškim ministrom zunanjih del dr. Benešem, da to še ni točno do- ločeno. Sestanek se bo vršil najbrže med 14. in 16. t. m. na Bledu.

POSETI PRI MINISTRU ZUNANJIH DEL.

Beograd, 8. maja. p. Danes so posetili ministra zunanjih poslov dr. Ninčića poljski poslanik Olazowski, nemški od- pravnik poslanik Hofstinger in angleški poslanik Young.

VELESEJEM V BEOGRADU.

Beograd, 8. maja. p. Danes je minister trgovine in industrije dr. Krizman iz- dal odlok zaradi prostorov za beograjski velesejem, ki se bo letos vršil v Beogradu.

SOBRANJE.

Sofija, 8. maja. j. Sobraanje se je da- nes zopet sestalo, da reši do 1. julija državni budžet. Parlament se bo bavil z raznimi predlogi glede gospodarskega razvoja in namerava pričeti intenziven boj proti draginji, spekulaciji in stano- vanjski bedi. Pripravljen je tudi osnu- tek zakona, ki naj uredi proporcionalno volilno pravico v Bolgariji. Po doseda- nih rezultatih o občinskih volitvah je dobila vladna stranka 64 odst. vseh mandatov, katerim stoji nasproti najla- žji nasprotnik, to je 30 odst. glasov blo- ka agrarne in komunistične stranke.

Dr. Grünberger o izgonu avstrijskih državljanov iz Jugoslavije

AVSTRIJSKA Vлада PRETI S PROTIUKREPI IN PREDLAGA PO- GAJANJA.

Dunaj, 8. maja. s. Zunanji minister dr. Grünberger je na vprašanje poslan- ca dr. Hampla glede izгона avstrijskih državljanov s strani jugoslovenskih ob- mejnih oblasti sporočil, da je zvezni urad za zunanje zadeve opetovano inter- veniral pri jugoslovenski vladi, nakar je bila dovoljena splošna odgovornost za do- bo enega meseca. Avstrijski odpravnik poslov je pred kratkim izročil jugoslo- vanski vladi izčrpano noto o vseh spornih vprašanjih. Istočasno je bila jugoslovan- ska vlada opozorjena, da bi morala av- strijska vlada odgovoriti s protiukrepi,

če bi Jugoslavija nadaljevala izgone in ne preklicala že izvedenih. Dalje je bilo jugoslovenski vladi sporočeno, da stre- tni avstrijska vlada za prijateljsko re- vijo zadeve, vsled česar predlaga beo- grajskemu kabinetu, naj se prično o teh točkah medsebojna pogajanja, in mu ob- enem sporu pravične in utemeljene predloge. Za meddobje zaprosila Avstrija da naj se rok, ki bi potekel z 8. t. m., podaljša in naj se ne odrede novi izgo- ni, dokler ne pridejo predlagana po- gajanja do kakšnega uspeha.

Turška ekspanzivnost v Mali Aziji

OPASNO GIBANJE PROTI FRANCOZOM V SIRIJI.

London, 8. maja. r. Navzlic dementi- jem iz Francije se angleška javnost ved- no bolj zanima za dogodke v Mali Aziji, kjer so postali odnosi med Turčijo z ene in Italije ter Francije z druge strani zelo ostri. «Daily Mail» javlja, da se je vršil nedavno turški vojni svet, pri ka- terem je bil navzoč tudi bivši nemški general von Lossow (znan iz bavarskega puča), ki je nedavno odšel v Turčijo, da stopi v turško vojsko. Na tem po- svetu se je govorilo o ukrepih, ki bi se

imeli storiti proti Francozom v Siriji. Zveza narodov je, kakor znano, dala Franciji mandat nad Sirijo. Istočasno javlja «Daily Telegraph», da tuji pa- nično zapuščajo Turčijo, posebno Fran- cozi in Italijani. Listi naglašajo, da ta razvoj dogodkov v Siriji, na Bosporu sili Francijo, da čim prej sklene z Jugoslavi- jo in Rumunijo pogodbe, podobne fran- cosko-češkoslovaškemu dogovoru, da tako v skupnem sodelovanju z Jugoslavijo in Rumunijo osigura mir na vzhodu.

Francosko-rumunska pogodba

Pariz, 8. maja. e. «Echo de Paris» zanika, da bi se opustil načrt take po- godbe med Francijo in Rumunijo, kakrš- na eksistira med Francijo in Češkoslo- vaško. List trdi, da se rumunski zunanji minister vrne v Pariz, takoj po odhodu rumunske kraljeve dvojice v domovino in se bodo tozadevna pogajanja zopet na- daljevala. Ne gre pa zato, da bi Francija jamčila za nedotakljivost rumunskih me- lja, ampak gre le za diplomatsko medse- bojno pomoč za ohranitev obstoječih mi- rovnihih pogodb. List dostavlja, da se ob priliki poseta jugoslovenske kraljeve dvojice v Parizu sklene enaka pogod- ba med Francijo in Jugoslavijo.

Gdansk, 8. maja. r. Trockij je pri- spel 3. maja v Podolsk skupno s Ka- menjevim in predsednikom sveta ukra- jinskih ljudskih komisarjev Čubo ter z nekaterimi višjimi državnimi uradniki, da inspicirajo sovjetske čete na ruski mejl nasproti Poljski in Rumuniji. Po noči med 2. in 3. majem je došlo do konflikta med ruskimi in rumunskimi stražami na Dnjestru.

Težkoče Macdonaldove vlade

London, 8. maja. j. Namestnik mini- strskega predsednika Clynes je danes iz- javil v spodnji zbornici, da bo vlada, ako ho na torkovi seji predlog konse- rativne proti odpravi zaščitnih carin sprejel, smatrala to za nezaupnico in iz- javila iz tega parlamentarne posledice. V komisiji za posvetovanje o zakonu za zaščito najemnikov je prišlo danes do ostrega spopada med liberalci in zastop- niki delavske stranke, pri čemer so li- beralci stavili delavski stranki ultimati, v katerem zahtevajo, da naj vlada končno nekaj ukrene o bodočem položaju na- jemnikov.

RUMUNSKA KRALJEVSKA DVOJICA V ANGLIJI.

London, 8. maja. j. V poučenih po- ličnih krogih ne pričakujejo, da bi imel poset rumunske kraljevske dvo- jice, ki prispje v ponedeljek v Dover, kjer jih sprejme v imenu angleškega kralja princ Waleski in spremi v Lon- don, dalekosežni vpliv na odnose med Anglijo in Rumunijo.

VPRAŠANJE RAZOROŽITVE NA MORJU.

Ženeva, 8. maja. e. Svet društva na- rodov je odobril preliminarne dispozicije za pomorsko razorožitev, kakor jo je predlagala podkomisija, odgovoril pa je do prihodnje seje podrobno razpravo o po- ročilu in vprašanju, ki sta jih sporočila rumunska in portugalska vlada. Skleni- lo se je, da se poročilo podkomisije iz- roči vsem državam, naj si bodo članice društva ali ne, da do konca julija izro- če svoje pripombe in predloge.

POLET OKOLI SVETA.

London, 8. maja. s. Francoski leta- lec, ki potuje okoli sveta, je nadaljeval včeraj pot iz Kalkute v Bangkok. Por- tugalski letalec je sinoči ob 7. odplul iz Karalia v Aro.

Velika rudarska stavka v Poruhru in Sleziji

Berlin, 8. maja. s. Boj za določitev delovnega časa v Poruhru je skoraj popolnoma ustavil delo v rudnikih. 90 odst. delavstva ne hodi več na delo. Konferenca obratovodij v Bochumu je vpostavila vojni svet. Bati se je, da bo bil prešel v Slezijo in zavzel še večje dimenzije, kar bi značilo za Nemčijo zelo resno krizo. «Mikum» obstojajo da- le in zahtevajo kljub stavki, da se re- paracijske dobave nadaljujejo in grozi- jo, da bodo v nasprotnem slučaju zaple- nili oziroma sploh zasedli rudnike.

PRND NOVO URADNIŠKO STAVKO V AVSTRIJI.

Dunaj, 8. maja. j. Kakor poroča «Neue Freie Presse», grozi v Avstriji zopet stavka uradništva. V posameznih ura- dih že krojijo pozivi, ki zelo točno po- vizivajo uradništvo, da stopi dne 2. ju- nija v stavko, če vlada 1. junija ne ugo- di njihovim zahtevam. Računati je, da bodo pogajanja, ki se vrše trenutno o spornih vprašanjih z vlado, končana še pred 15. majem.

OTVORITEV ITALIJSKEGA PARLAMENTA.

Rim, 8. maja. e. Italijanski parlament se odprl v soboto 24. t. m. in prične svoje redno delo v torek, dne 27. t. m. Po izvolitvi predsedništva se prične ad- resna debata, ki bo končana v drugi po- lovici junija, nakar se bo razpravljalo o časasnem proračunu, o uporabi polno- moči, ki jo je imela vlada od prejšnje zbornice v svrhu provedbe davčne in upravne reforme. Potem sledi razprava o spremembi zborničnega poslovnika in končno o trgovinskih pogodbah. Predvi- deva se, da bo trajalo zasedanje do sre- de julija. Senat se sestane najbrž 25. t. m.

SLOVESEN SPREJEM NADŠKOFA CIEPLAKA V VATICANU.

Rim, 8. maja. e. Danes zjutraj je pri- spel v Rim nadškof msgr. Cieplak. Spre- jel ga je poljski poslanik z vsem svojim političnim osebjem in pa papežev državni tajnik kardinal Gaspari. Cieplak se je nastanil v poljski koloniji. Popoldne je bil sprejet v posebni avdienci pri papežu. Posebno pozornost je vzbudilo dejstvo, da je prišel k sprejemu nad- škofa sam državni tajnik in se smatra to za politično manifestacijo s strani Va- tikana.

PONAREJEVALCI 100 DINARSKIH BANKOVCEV V SEGEDINU.

Budimpešta, 8. maja. j. Segedinska policija je izsledila tolpo ponarejevalcev čerkov, ki se je ukvarjala tudi s ponare- jevanjem 100 dinarskih bankovcev. Stro- ji so bili v hiši nekega občinskega no- tarja zaplenjeni.

ODGODITEV NOVEGA AMERIKANSKEGA IZSELJENIŠKEGA ZAKONA.

Washington, 8. maja. e. Skupna ko- misija poslanske zbornice in senata je na predlog predsednika Coolidgea skle- nila priporočiti, da naj novi zakon o pri- seljevanju stoji v veljavo šele 1. marca 1925.

Italija in Turčija

Italijanska politična javnost se pri-
tožuje zadnji čas, da se vodi v tur-
škem časopisu zelo malo laskava
kampanja proti Italiji.

Povod tej kampanji so dale besede,
ki jih je izrekel nedavno Mussolini
o orjentu kot o „prirodnom terenu za
italijanske ekspanzije“. Ko so v Rimu
uvideli, kak neprijeten efekt so imele
nepredvidne besede, so skušali stvar z
oficijalnimi popravili omiliti, z di-
plomatsko akcijo vplivati na pomirje-
nje duhov v Carigradu in v Angori,
toda z majhnim uspehom. Italija se
trudi na vse načine, da napravi na
odločno turške kroge čim najbolj
utis. Mussolinijeva vlada je kot prva
ratificirala lausannsko mirovno po-
godbo, je prva od zapadnih sil poslala
svojega poslanika v Angoro. Ko je
zapovedala angorska vlada evrop-
skim zavodom, da odpravijo iz šol vse
verske znake, so se edinele italijan-
ske šole izmed katoliških pokorile.

Ta velika uslužnost Italije napram
Turčiji navsezadnje ni tako obudo-
vanja vredna, kakaj faktično ima Ita-
lija doslej v turškem ozemlju malo
privilegijev in določbe, ki ujavajo li-
kvidacijo dosedanjih političnih in eko-
namskih privilegijev evropskih držav,
prinašajo Italiji kaj malo škoda. Fi-
nančni interesi Italije v Turčiji so ne-
znatni; na turškem državnem dolgu je
n. pr. udeležena samo s 3 %. Indus-
trijskih podjetij Italijani v Turčiji do-
slej niso imeli, prav tako obstojajo le
komaj omembe vredne šole in kultur-
ne institucije italijanske provenijence
v Turčiji. Ako je tedaj Mussolini na-
pram Angori koncilijant, a tem ne
dela nikakih žrtve, marveč si kuje
kapital za bodočnost. Mussolini hoče
biti tudi glode Turčije prvi, prav ka-
kor napram Rusiji.

V svojem nepreudarnem izreku, ki
mu ga turško časopisje tako zelo za-
merja, je Mussolini povedal seveda
resnične namene Italije v bližnjem
Orijentu. Od 1. 1919. dalje vrši Italija
najživahnejšo akcijo, da si pridobi
Anatolijo kot trg bodisi za svoje in-
dustrijske izdelke ali kot posredovalec
za proizvode tujih industrij. Prav tako
dela z vso vmeno na tem, da si pridobi
večje gospodarske koncesije. Do-
slej je dobila sicer, kakor poročajo
francoski viri, samo šele koncesijo za
eno železniško progo. Italija se ude-
ležila velike poljedelske razstave, ki se
priredi v nekaj tednih v Adani. Tam
bo imela opraviti v glavnem s konkuren-
co Nemčije, ki je sploh glavni konkuren-
t italijanski gospodarski ekspan-
ziji v Anatoliji.

Italija upa, da ji bo mogoče pomi-
riti turško javnost in uspraviti neza-
upanje napram njenim ekonomsko-
imperialističnim težnjam. Toda vzpri-
slo izredne budnosti, s katero čuva
Turčija svojo pravkar priborjeno po-
litično in gospodarsko svobodo, je pri-
čakovati v tem oziru še mnogo odpo-
ra na angorski strani.

Največjo pozornost obrača Italija
tudi v Kavkaziji, kjer istotako kon-
kurira s svojo eksportno trgovino. V
teku je akcija, da doseže rimska vla-
da carinske olajšave v Kavkaziji za
italijanske blago, ki bo mogoče potem
konkurirati tudi v Transkaspiji in Per-
ziji. Ta ekonomska penetracija je v
načrtih rimske politike in koncilijant-
nost napram Turčiji in napram Rusiji
izvira iz istih teženj.

Odjek šibeniških de- monstracij v Italiji

Poročali smo večeraj o spontani žvi-
sti demonstraciji šibeniške omladine
proti italijanski provokaciji pod pre-
tvezo Tomaseove proslave. Taka nav-
dušena eksplozija jugoslovenskega na-
cionalizma v Šibeniku je povsem
razumljiva, osobito če se vé, koliko je
ravno v tamošnjih krajih pretrpel naš
rod pod Italijani in koliko še trpi on-
stran meja. Zato so razumljivi tudi
demonstrativni izstopi proti italijan-
skim izizvalcem, in naše oblasti so po-
vsem nepotrebno prekoračile mejo ri-
goroznosti.

Rimske novine opisujejo začevo,
kakor da je v Šibeniku v glavnem
demonstriralo dijaštvo in mladina. Ne-
kateri fašistovski organi so seveda
polni pretenj in zahtevajo od naše
vlade, da radikalno prepreči slinene
demonstracije proti Italijanom, ako no-
če, da pakt prijateljstva ostane samo
krpa papirja. . . . Mar se po tem Ita-
lijani ravna? Nadalje se italijan-
ski listi trudijo, da prikrivajo blazno
napovedanega predavatelja prof. Oro-
obenam pa tudi prinašajo vest iz Ri-
ma, da je gosp. Bodrero, italijanski
poslanik v Beogradu, dvakrat inter-
vjuiral v našem zunanjem ministrstvu,
kjer mu je bilo izrečeno obžalovanje
in zadržilo, da je 27 aretirancev dole-
tela obhujna kazen.

Interesantno je končno, kakor pi-
šejo italijanski listi, da merodajni kro-
gi smatrajo, da je „demonstracija“ v Ši-
beniku organizirala — Radićeva stran-
ka, s čemer je pod pretno nacionali-
stičnih izstopov hotela pravzaprav
demonstrirati proti — radikalni vladi.
Italijanska vlada smatra, da je in-
cident rešen s službenim opravičljem
beograjske vlade, in ga vostalem ni
vzeti resno, ker so to bile „hrvatske
demonstracije, naperjene proti beo-
grajski vladi“. Da prenede italijanske

protidemonstracije, je italijanska po-
liција pojačila stražo karabinijerjev
pred jugoslovenskim konzulatom v
Milanu, Rimu in drugih mestih. Na-
vzile temu so se v sredo v Milanu vr-
šile dijaške demonstracije radi šiben-
skih dogodkov. Do incidentov pa ni
prišlo in je dijaštvo korakalo na pre-
fekturo, kjer je izročilo svoj protest.

Največji madež in sra- mota rimovcev

Grozote „svete“ inkvizicije
iz knjige „Katoliška cerkev v zrcalu
zgodovine“. — Češki spisal prof. Ant.
Silha.

Med sredstvi, ki so se rimovcem ob-
nesla v boju proti nasprotnikom, sta
bila razen preklestva interdikt in od
13. stoletja zloglasna inkvizicija. In-
terdikt je uporabljala cerkev tam, kjer
ni mogla dobiti krivoverca v roke. In-
terdikt je obstojal v tem, da je bilo
v mestu, kjer se je nahajal izobčenec,
prepovedano brati maše in vršiti sva-
ta opravila; cerkve so morale biti brez
okrasja, sohe in slike svetnikov so
bile pregrnjene s florom, zvoniti se ni
smelo, mrličev niso pokopavali v bla-
govoljeno zemljo, ampak brez molit-
ev in petja so jih zagrebli na odleg-
lem kraju, poroke so se vršile na gro-
boh, meščani se niso smeli na ulici po-
zdravljati, nihče ni smel občeovati s
prekletim krivovercem, le-ta je izgu-
bil vse občinske in sodne pravice,
vsakdo ga je smel usmrtiti brez kazni,
vse trgovske zveze so prenehale z
mestom, kjer je živel; če je bil to vla-
dar, je moral pričakovati vstajo svo-
jih podanikov in če je ostal še dalje
zakrknjen, je poslal papež križarje
nanj. Kdor je krivoverca pokopal, je
moral za kazen z rokami izgrebsti nje-
govo truplo. S temi rafiniranimi na-
redbami so ščvnili vernike proti kriv-
overcu, čeprav so ga ljudje v za-
četku morda šteli. Zato ni preostalo
Husu, ko je papež zaradi njega razgla-
sil interdikt nad Prago, drugega, kot
zapustiti Prago.

Največji madež in sramota rimske
cerkev pa je in ostane inkvizicija, to
je duhovno sodišče, ki je sodilo krivo-
verce z vsemi grozotami. Nemški
zgodovinar Lindner je napisal v svoji
svetovni zgodovini, da je žalostna za-
sluga baš rimske cerkve, da so vpelja-
li mučila v srednjeveško sodstvo.
Inkvizicijska sodišča je zaupal papež
dominikanskemu redu in številu žrtv
je naraslo zlasti od one dobe, ko so
vpeljali na lateranskem cerkvenem
zboru leta 1215. izpoved. Pri spove-
di so izvajali duhovniki zaupljivim
osebam razna sporočila o sumljivih
ljudih, čisto je žena proti svoji volji
okrivila svojega moža, in na podlagi
tej ovadbe je potem nesrečnike sodila
inkvizicija. Svojih sodnikov, ki so bili
vselej osemljeni in zakriti, obdolžene
ni poznal, tudi tisti, ki ga je ovadil,
je ostal neznan. Sklicevati se na priče
svoje nedolžnosti ni mogel, kajti tudi
tem je pretila nevarnost, da jih bodo
zaradi sokrivde zaslišavali in mučili.
Obdolženci so na mučilih v groznih
bolečinah doživeli sami sebe stvari, ki
jih niso nikoli zagrešili. Kdor se je
priznal in predikal domnevano krivo-
verstvo, si je rešil golo življenje, tola-
del njegovega imetja je zaplenila cer-
kev; ako je zašel zopet v krivo vero
ter je primoran priznat svojo „zmo-
to“, so ga sežgali. Zloglasno je divja-
nje inkvizitorja Konrada Marburške-
ga, spovednika svete Elizabete, ki je
dobil 1. 1291. od papeža pooblastilo,
da naj dela, kakor se mu zdi prav. Ti-
soči nesrečnikov so izdihili na gr-
madi.

Leta 1233. so ubili to hudobno ma-
ševalci nesrečnih žrtve. Poročila o
strašnih krutostih rimske inkvizicije
nam je ohranil Nikolaj Eymerick, vr-
hovni inkvizitor aragonski, ki je umrl
1. 1399. v svojem spisu „Directorium
inquisitorium“. Duhovniki inkvizito-
ri, večinoma dominikanci, so potovali
po deželi, pridizali v posameznih ob-
činah in, kdor jih je poslušal, je dobil
odpustke. V pridigah so duhovniki
pozivali vsakogar, naj naznani vse
osebe, ki so krive ali sumljive vere,
ali pa se po svojem življenju razliku-
jejo od običajnih žig; kdor je poslušal
te pozive, je dobil odpustke za tri
leta. Celo najbližji sorodniki, stariši
in otroci so bili dolžni, ovdati krivover-
ce. Poleg rimske inkvizicije, ki je
bila čisto cerkvena institucija, je za-
lostno zaslovela tudi španska inkvizic-
ija, takozvana „državna“, ki pa je
bila ustanovljena s papeško bulo leta
1478. na prigovarjanje papeškega
nuncija na dvoru kastiljske kraljice in
njenege spovednika Torquemada. Ta
je bil imenovan za njenega generala
ter je v 18 letih sežgal s svojimi po-
močniki 10.000 ljudi. Zločini inkvizi-
cije so grozna obtožba nasilne cerkve
in zaman je ves trud cerkvenih pri-
stažev, taliti ta dejstva in bagatelizi-
rati inkvizicijo; zgodovina jih vedno
ujame na laži.

Da je človeštvo danes rešeno teh
duhovnikov, ne izvira morda iz tega,
da se je cerkev poboljšala in izpre-
menila, ampak iz tega, ker se je svet
iztrgal iz njene oblasti. Dajte cerkvi
moč, kakor jo je imela v srednjem
veku, in zopet bodo plapolile grma-
de s krivoverci in zopet bo oživila
inkvizicija s svojimi grozotami!

Politične beležke

+ Dr. Žerjav o državnem edin-
stvu. V uvodniku v „Reči“ od pretekle
srede pravi dr. Žerjav med drugim:
„Demokratska opozicija je bila silna, do-
kier je zahtevala revizijo režima in
upravnega sistema. Kakor hitro se je šlo
preko tega, je bila izgubljena jasna smer.
V Beogradu, kjer se strankarska razra-
čunavanja stalno poskušajo reševati s
šah-matom preko Zagreba s hrvatskim
vprašanjem kot sredstvom, se to ne čuti
tako jasno, kakor mi to vidimo preko
Save: da režim bloka pomeni ponovno
odpranje revizije državnega edinstva od
zgoraj. Stranke, ki sestavljajo ogromno
večino bloka, tega niti ne prikrivajo. Na-
rod, ki vidi v vladi ene in iste stranke,
ki mu stalno obljublja razdelitev drža-
ve v več držav, instinktivno bi se po-
kolebal in sicer morda v svojem prepri-
čanju v stalnost vladavine. Z nobenim
tkzv. „delovnim programom“ se ne more
narodu prikriti, da za njim stoji odprto
in sicer od zgoraj: revizija državnega
edinstva. Nam, samostalnimi demokratom
se lahko veruje, da nam ni bilo ravno
lahko žrtvovati edinstva poslanskega
kluba naše stranke. Mi smo ostali oni
isti, ki smo bili, ali ne moremo sodelo-
vati na nečemu, kar lahko pomeni ko-
rak v federalizem. Nasprotno, mi moramo
aktivno sodelovati, da se končno do
zadnje hiše utrdi čut, da ni niti diskusije
niti glasovanja, niti upanja, na kakršno-
koli federacijo ali avtonomijo.“

+ „Narodno napredna stranka“
zopet oživljena? Pišejo nam: Gospod
urednik! Dne 24. aprila sem čital, da je
prejšnji večer v restavraciji Narodnega
doma bila izvršena likvidacija Ravnihar-
jeve tkzv. Narodno-napredne stranke.
Bilo je navzočih sicer le 19 gospodov,
ki so predstavljali „zbor zaupnikov“,
vendar za nas vse, ki smo svojčas se
dali speljati od dr. Ravniharja na led,
je ta sklep pomenil znatno olajšanje: od-
vezal nas je moralnih obveznosti, ki
smo jih smatrali za prevzete, ko smo
krivo poudčili in informirani — odo-
brili Ravniharjev nastop. Likvidacija
NNS je bila potem tudi oficijelno razgla-
šena in jaz sem se z mnogimi prijatelji
vrnil v krilo JDS, prepustivši dr. Ravi-
niharju, da svoje nadaljne spekulacije
opraviča sam in na lastno pest. Tako
misli, to lahko rečem, pretežna večina
njegovih nekdanjih pristašev. V svoje
največje začudenje pa smo jaz in neke-
rti prijatelji dobili danes povabilo na-
čelstva Narodno-napredne stranke naj
pridemo ustanovljati krajevni odbor
v našem mestnem okraju. Vabilo sta po-
pisala v imenu načelstva NNS gg. Ravi-
nihar kot predsednik in Škulj kot taj-
nik. Ker sem medtem bral, da je dr.
Ravnihar že avanziral za podpredsedni-
ka pri drugi stranki, moram smatrati, da
ta dva gospoda, ko naenkrat zopet vle-
četa NNS iz „zaslužnega“ groba, iz nas
norče brijeta. Današnji čas so pa za ta-
ke špase presnuli. Kdor ima kaj volje
in energije za politično delo naj se uve-
ljavlja v obstoječih naprednih organiza-
cijah, dr. Ravnihar pa si naj dela svoje
odboje sam in naj nas pusti s svojimi
že vnaprej zafranjenimi eksperimenti na
miru.

+ Radić biše dalje. V Zagrebu je ne-
davno začela izhajati nekaka hrvatsko-
republikanska smotra „Kroacija“, ki jo
ureja znani Joe Matošić, mena vestna
sotrudnika pa sta znana radićevska pra-
vka dr. Horvat in Hiercog. Toda navzile
vlizovanja in tiradom na čast mlitrovni
republik je Radić iz neznanega vzro-
ka dobil impratur in v svojem „Slo-
bodnem Domu“ revijo izključuje „iz vrst
hrvatskega naroda“, češ da nima niti
skupnega s seljaško stranko. Tako so
Radićevi lastni slavoopje padli v zga-
vo, ker so predvsem pozabili Radića po-
vabiti k sotrudištvu in prositi za kon-
cesijo hvalisanja. — Nadalje v Zagrebu
obstoja „Hrvatski Radišas“, društvo za
socijalno zaščito vajencev in pronicanje
domače obrti. Uprava društva je doslej
vedno bila v rokah mešanih hrvatsko-
separatističnih faktorjev, med katerimi
je bilo seveda tudi več „uglednih“ radi-
ćevcev. Radiću je to bilo premalo in je
društvo hotel povsem okupirati za ra-
dićevstvo. Ker se mu nekoliko ni obne-
slo, zmerja v svojem „Slobodnem Do-
mu“ dosedanje upravo, torej tudi svoje
lastne privržence, imenoma pa celo po-
predsednika „Hrvatskega Radiša“, zna-
nega milijonarja Milaha Prpića. Ta tež-
ki možak je doslej veljal za glavnega
financierja Radićeve stranke in je Ra-
diću celo odstopil stanovanje v svoji ime-
nitni palači, kjer je sklenil tudi znani
Markov protokol. Toda poteklo je leto,
Radić je na Dunaju, republika še dalje
in „Slobodni Dom“ obračunava z vele-
industrialcem Prpićem, ker je v „svojem
neodgovornem srdcu nekega hrvatskega
narodnega zastopnika imenoval za izro-
dek.“ Dali ni to bilo naravnost namenje-
no Radiću? Vsekakor mora Radić v ko-
rajži do svojega mecena biti prizadet ali
z opovedjo stanovanja ali milijonov ali
z obojem — in oboje je slabo. Radić je
velikanski Vsežbov; zbil je vse krog svo-
je republike, zdaj lahko bilje samo še v
njej.

Iz demokratske stranke

IZ MLADINSKE ORGANIZACIJE
„MLADOST“.

V nedeljo 11. t. m. gostuje dramatični
odsek gornje organizacije na Sentjakob-
skem gledališkem odru s Špicarjevo igro
„Na poljani“ (romantičen igrokaz v treh
dejanjih). Pričetek ob 8. uri in konec

po 10. uri zvečer. Cene prostorom obi-
čajne. Med odmoru svira tamburaški
zbor „Mladosti“. Vsi prijatelji umetno-
sti, osobito pa pristaši demokratske ide-
je so vljudo vabljani! Ker je to prvi
nastop „Mladosti“ in ima organizacija
vsled tega velike stroške, prosimo sigur-
no udeležbe!

Po svetu

— Uradni izid nemških volitev. Po
začasnem uradnem izidu nemških držav-
nozborskih volitev so dobili: socialni de-
mokrati 5.973.770 glasov (100 mandatov)
nemški nacionalci 5.755.609 (96 manda-
tov), nemška ljudska stranka 3.642.843
(44 mandatov), centum 3.899.023 (65
mandatov), demokrti 1.657.451 (28 man-
datov), nemška narodna stranka 1.917.578
(32 mandaov), bavarska ljudska stranka
911.989 (16 mandatov), nemški socijali-
sti 338.356 (4 mandate), kmečka zveza
568.288 (9 mand.), Hanoveruncl 318.451
(5 mandatov), bavarska kmečka zveza
in gospodarska stranka 688.008 (10 man-
datov).

— Morganovo posojilo Češkoslovaški.
Po poročilih iz Washingtona, dobi tudi
Češkoslovaška, kakor Francija, za sta-
bilizacijo svoje valute, od Morgana po-
sojilo v znesku 10 milijonov dolarjev.

— Smrtne obsodbe v Varšavi. Vrhov-
no vojno sodišče v Varšavi je potrdilo
razsodbo, po kateri sta bila atentatorja
poročnika Baginski in Wiczorkiewicz
obsojena na smrt. Obsojenca sta posku-
šala v torek pobegniti iz zaporov, kar
pa se jima je ponorečilo. Pri njih so
našli nabasane pištole.

— Millerand poseti Varšavo. Med
francosko in poljsko vlado se vrše tre-
nutno pogajanja glede poseta predsedni-
ka francoske republike Milleranda v
Varšavi kot odgovor na obisk Pilsud-
skega v Parizu. Poset se bo izvršil me-
seca junija.

— Odprava patrijarhatov in velikega
rabinata v Turčiji. Mustafa Kemal paša
je izjavil inozemskim novinarjem, da
se po odpravi kalifata pripravlja sedaj
tudi odprava grškega in armenskega
patrijarhata in velikega rabinata. Tur-
ska javnost ne more trpeti teh verskih
ustanov, ki vživajo na sodstvenem po-
lju posebne privilegije.

Sodišče

§ Premetena špekulacija. V Podlipi
so pri K.-evih težko čakali hčer, ki je
bila hitopit čez mejo in se še ni vrnila.
Naenkrat se oglasi pri njih neznan
ženska, ki se legitimira kot prijateljica
in sotrpinka domače hčere v goriški
jetnisti. Prosila je za božjo voljo, naj
dajo kaj obleke in jedi za ubogo jetni-
co, ki bo še nekaj časa morala sedeti
zaradi hitopastva. Gineni starši so se
s toplimi besedami zahvalili za uslu-
žnost tuje dame in so ji izročili blaga
in obleke za zaprito hčer. Čez par dni
pa se je zvrta prijateljica zopet vrnila
in prosila za denar, ki ga bo jetnica ra-
bila za advokata. Dali so ji tudi ra-
de volje denar. Neprizakovano pa je prišlo
na dan, da si je postrežljiva prijateljica
vse izmislila in prišla je pred ljubljansko
deželno sodišče, ki jo je obsodilo na
10 mesecev ječe in 1935 Din odškodnine.

§ Otežkočeno sporazumljenje. To pot
je imelo ljubljansko deželno sodišče tež-
ko stališče: glavna priča procesa zoper
gospo U. glede nagovarjanja k krivemu
pričevanju ni znala govoriti ne sloven-
ski, ne hrvatski, temveč le slabo nem-
ški. Zato je bilo zabavno poslušati, ka-
ko ji je šla izpod jezika točna repro-
dukcija inkriminiranih besedi g. U. Njen
precej dolgi govor se v pristrženi pri-
redbi glasi nekako takole: Preda: „To-
re kaj je rekla g. U., ko vas je prišla
nagovarjati?“ — „Guten Tag, gospa K.,
nix böse sein, pitte, ich nucat eine gu-
te priča für mich, veš, gospa K., mein
moß hat nix denar für Prozesse und tisti
sodnik hat mich hinausgeschmissen. Veš
g. K., daß mi dein Adress, nu nix huda
sein, wirst priča für mich. — Bin ge-
rangen zu Papa, habe gesagt: Du Papa,
Frau U. uehrlich. — Sagt Papa: Ma-
mica, hab ich dir das nicht immer ge-
sagt? Hab ich gesagt zu Frau U.: go-
spa U., du hast ja eine priča für dich
und eine Adfokant! „Ach, das sein eine
Schuft und svina, alle sein svina, cela
Lublana sein svina.“ Visto temu vzor-
nemu in dolgoletnemu zatrevanju pri-
še K. pa je bila g. U. oproščena od ob-
tožbe glede nagovarjanja in je bila ob-
sojena le zaradi žaljenja sodnika, ki mu
je tudi prisodila nekaj krepkih, na 100
Din glohe.

§ Čevlje prodal, a denar zapravil je
28-letni rudar Mihael Frece iz Hrazdnika.
Tekom januarja je dobil od Vlad. Srebr-
niča 28 parov čevljev s košaro ter z na-
ročilom, da jih proda. Čevlje je sicer
vnovčil za 4910 Din, denar pa je porabil
zase ter si pridržal tudi košaro. Slaba
vest ga je gnala v druge kraje, da ga
dalje časa ni bilo mogoče najti. Okrož-
no sodišče v Celju ga je obsodilo na dva
mesece poostrenega zapor.

§ Zaradi ponoverbe je bil obtožen pred
celjskim okrožnim sodiščem Kope J.-
anez iz rogaškega okraja. Služil je v Bje-
lini pri vojaki, kjer sta mu dva tova-
riša izročila razno perilo in obleko, da bi
jo na potu domov izročil njunim sorod-
nikom. Kopeša pa je omamilo poželje-
nje po tujem blagu in je raje obdržal vse
za sebe. Obsojen je bil vsled tega neko-
logičalnega čina na 3 tedne poostrenega
zapor.

Šah

Šahovski turnir za ljubljansko mojstrstvo

V sredo je bilo doigranih nekaj preki-
njenih partij iz 1. kola. Dobili so Lj. Fu-
lani proti Fr. Vladimiroviču, V. Iskra pro-
ti P. Bezrukovu ter S. Zadnek proti S.
Sili.

Nadalje so bile isti dan doigrane v 2.
kolu sledeče partije: inž. Zupane je sijaj-
no porazil B. Stupana; dr. F. Weber mora
pri sicer boljši partiji vsled izprejeda izgube
lastne figure predati F. Plevelju. J. Vidmar
otvori proti M. Kralju egino piano, ki ga
slednji sigurno izkoristi v svoj prid. Razvije
se zanimiva srednja igra, Vidmar izgubi
vrednata kocka, kombinacije celo figure. Ven-
dar se mu v končni igri posreči valed popuščanja
sprotnikovega napada ustvariti si izpri-
remijske šance, a nato se celo odloži v
korekto izgubljeno partijo v svojo korist.
Igra je trajala 4 in pol ure ter bo briko-
ne dosegla v številu potez rekord tega
turnirja. Igre Valentinčič-Rode, Furlani-
Zadnek, Sila-dr. Čadež, Mržliar-C. Vi-
mar, Vladimirovič-Iskra so bile pred za-
ključkom prekinjene in preložene.

Stanje po 2. kolu: J. Vidmar 2, inž. Zu-
pane 1 in pol, Ciril Vidmar, F. Plevelj
R. Mržliar, L. Furlani, V. Iskra, St. Za-
nek, B. Stupana, F. Jerošov po 1 točki.
Dr. F. Čadež pol točke. Ostali (Valenti-
čič, Kragelj, Vladimirovič, Bezrukov, Sili,
dr. Veber, Rode) po 0 točk.

V tretjem kolu v šetrtek je dobil Jos.
Vidmar proti Mržliarju, Iskra proti Za-
neku Dr. Veber proti Rodeu, Ciril Vid-
mar proti Plevelju. Partije: dr. F. Čadež
L. Furlani, A. Jerošov-Fr. Vladimirovič,
inž. Zupane-Sila ter Valentinčič-Stupana
so bile prekinjene.

Stanje po 8. kolu: Jos. Vidmar 8, C.
Vidmar, Iskra 2, inž. Zupane 1 in pol,
Furlani, Plevelj, Jerošov, Zadnek, Stupana,
Kragelj, dr. Veber, Mržliar 1, dr. Čadež
pol, Vladimirovič, Rode, Bezrukov, Va-
lentinčič, Sila 0 točk.

Borza

8. maja.

ZAGREB. V efektivih traja dalje zelo
slaba tendenca. Promet je bil prilipen.
— V devizah je bila tendenca nestano-
vitna. Tečaj vsih deviz so dalje popu-
stili, zlasti Pariz. Blaga je bilo dovolj in
tudi Narodna banka je precej dajala. Kupci
so bili zelo rezervirani in je bil promet
zelo slab. Nekoliko večji promet se je raz-
vil le v devizah na New-York ček in in-
plačilo Pariz. Notirale so devize: Amster-
dam 3005 do 3085, Dunaj 0.1126 do 0.1144,
Budimpešta 0 do 0.10, Bukarešta 0 do
41.5, Italija izplačilo 359.5 do 362.5, Le-
359 do 362, Kristijanija 0 do 1125, London
izplačilo 351.75 do 354.75, ček 0 do 353,
New-York izplačilo 80.25 do 0, ček 79.
do 80.7, Pariz 516 do 521, Praga 235.4 do
238.4, ček 235.125 do 238.125, Stockholm
0 do 2130, Svica 1429.5 do 1439.5, ček
1429 do 1438; valute: dolar 78.825 do
79.825, aK 0.11275 do 0.11475, napoleon
dori 0 do 305; efektiv: Trgovanka 40 do
Eskomptna 128 do 130, Kreditna 132.5 do
135, Hipotekarna 63 do 66, Jugo 117 do
118, Ljubljanska kreditna 235 do 0, Pra-
štediona 915 do 920, Slavenska 120 do
122, Eksploatacija 120 do 125, Sečera-
975 do 1035, Isis 57 do 58, Narodna šun-
ska 80 do 83, Nihag 100 do 115, Slavon-
ja 89 do 95, Strojne 150 do 0, Trbovlj-
490 do 500, 7 odst. investicijsko 66.5 do
67.5, Vojna škoda 141 do 143.

BEograd. Nesigurna tendenca. Pro-
met srednji. Notirale so devize: Dun-
0.1134 do 0.1188, Bruselj 410 do 425, B-
dimpešta 0.10735 do 0.1075, Bukareš-
40.5 do 41, Italija 361 do 361.25, London
532 do 333.5, New-York 80.4 do 80.5, Pa-
riz 512 do 513, Praga 236.5 do 238.75, S-
fija 0 do 59, Svica 1429 do 1442; val-
(zaldjučki): dolar 79.4, aK 0.1135; te-
minski zaključki: Praga za 31. maja 237.

CUBIH: Beograd 6.95, New-York 561.
London 24.61, Pariz 35.75, Milan 25.3.
Praga 16.4625, Budimpešta 0.006, Bu-
rešta 2.90, Solija 4.10, Dunaj 0.0079125.

TRST: Dunaj 0.0310 do 0.0320, Beogr-
27.70 do 27.90, Budimpešta 0.0250
0.0350, Praga 65.50 do 68, Pariz 139
140, London 97.85 do 98.10, New-Yo-
22.80 do 22.40, Curih 397 do 400; val-
dinar 27.75 do 28, avstrijske krone 0.08
do 0.0320, dolar 22.25 do 22.35, 20
frankov 83 do 88.75, uradni tečaj zla-
lira 429.05.

DUNAJ: Devize: Beograd 876 do 8
Berlin 18.15 do 16.45, Budimpešta 0
do 0.87, London 311.100 do 312.100, Mi-
3174 do 3189, New-York 70.995 do 71.1
Pariz 4532 do 4548, Praga 2063 do 20
Solija 514 do 518, Curih 12.635 do 12.6

Naši kraji in ljudje

100 letnica rojstva Imbra Ignatijevega Tkalca

Dne 6. maja je poteklo sto let, odkar se je rodil Imbra Ignatijevega Tkalca, znameniti hrvaški jugosloven, ki je l. 1853. v svoji brošuri »Das serbische Volk« zapisal tehtne besede: »Srbsko plemo je že po svojem položaju določeno postati jedro velike Jugoslavije.«

Ta veliki jugosloven je bil sotrudenik kneza Mihajla in biskupa Strosmayerja ter je veliko storil za pripravo našega naroda na ujedinjenje. Doprinesel je v tej borbi toliko osebnih trpež, preganjanj in trpljenja, da res zasluži našega spomina. Rodom je bil Tkalac plemenitaš, pripadnik turpoljske rodbine Tkalcev. Na svet je prišel v Karlovcu. Že v gimnaziji je pokazal svoj odpor proti tedanji Avstriji in njenim gospodarjem Habsburžanom. Za tako obnašanje ga je pač navdušilo Rankeovo delo o srbski revoluciji. Že takrat je ljubil Srbijo. Še močnejše pa je vzplamtel zanj, ko so Srbi svojega kneza Miloša izgnali iz dežele, ne da bi ga ubili, kakor so to delali Francozi in Angličani s svojimi vladarji. »V tistih dneh,« piše Tkalac, »je naraslo moje spoštovanje do srbskega naroda nenavadno visoko. Srbi so se namah dvignili nad Hrvate, ki so se, mesto da bi se pripravljali na svojo bodočnost, prepirali o samohranstvu in ilirizmu, dočim sta si Dunaj in Pošta delila njihove pravice in njihovo svobodo.«

V poznejši dobi je zasledoval Tkalac razvoj in napredek Srbije z največjim veseljem. Sprjel se je z Vukom, Njegošem, Grimom in Košutom. Propagiral je zbiranje vseh jugoslovenov okoli Srbije, pisal navdušene članke in brošure o Srbiji in jugoslovenih. V Zagrebu se je bavil z urejanjem lista »Südslavische Zeitung«, dokler ni zloglasni Bach časopisa ustavil. Na Dunaju je izdal liberalni verski in politični dnevnik »Ost und West«. Užival je podpora kneza Mihajla in Miletečevih Vojvodincev. Avstrijska vlada ga je kmalu začela preganjati. Persekvirala ga je tako nečloveško, da je moral zbežati v Italijo, kjer je, sit procesov, katere je habsburška država naperila proti njemu, stopil v službo italijanskega ministrstva za zunanje zadeve, odkoder je pozival svoje brate Hrvate in Srbe l. 1866. za časa avstrijsko-italijanske vojne, naj obrnejo svoje orožje proti »stari grošnici Avstriji«.

Srbijo je vedno smatral za državo, ki bi mogla dati dejansko pobudo za spás jugoslovenov. Predno je umrl, je Tkalac zapisal, da je on pravzaprav edini Hrvat, ki se je otreseel tesnogradnega partikularizma. O, da bi ne bil tega izrekel nikoli! Začeli so ga napadati ter ga pitati z renegatom. Od l. 1863. dalje je namreč bil italijanski državljani ter v političnem oziru italijanski rodoljub Garibaldijevca in Cavourjevega kova. Toda mož, ki je oslepel na svoje stare dni, diktira v pero svoje »Spomine iz mladosti«: »Moje slovanstvo nacionalno čustvovanje še danes živi v meni, kakor takrat, ko se je komaj zbudilo...« Do zadnjega trenutka svojega življenja je Tkalac smatral Avstrijo za državo, katero drže pokoncu trije činitelji: dinastija, armada in državni duh.

Kakšen jugosloven je bil Imbra Tkalac, o tem najbolje priča prizor, do katerega je prišlo na dunajskem sodišču, ki je vodilo neko obravnavo noper njega. Tkalac je skočil na noge in zagrmel nad predsednikom sodišča: »Ali je res zločin ljubiti svojo domovino? In do vrata zapeti avstrijski birokrat, ki ni poznal ničesar razven cesarja, zakona in države, se je pri-

klonil pred to silo prepričanja, in je moral priznati, da eksistira še nekaj drugega, kar je silnejše nego Österreich... Pod dojmom te čisto drugačne domovine so Tkalca oprostili ter ga pustili zbežati v Italijo, ki je bila takrat še dožela svobode in mlade revolucije za pravikost teptanih narodov.

Proces proti Carlierju

Beograd, 8. maja.

V nadaljevanju razprave proti kapitanu Carlierju je pričelo zasliševanje prič. Prvi je bil zaslišan blaginjak Palacehotela Zentner, ki pravi, da je slišal streljanje in klicanje Carlierjevo na pomoč; potem je pa videl skozi okno svoje sobe Carlierja, ki je odpiral okno in vrzel nekaj metalni predmet na ulično svetilko. Vržen predmet je udaril na zid hiše in dvorišča. Na to je Carlier kratko pripomnil: »Ni točno, ni točno. Potem so bila prečitana poročila strokovnjakov, da je bil izstreljen strel iz najbližje bližine in sicer iz postelje Carlierja. Na predlog zagovornika je sodišče sklenilo, da se to še enkrat preišče. Iz poročila kemijskega laboratorija se vidi, da so našli v Iseljevem žlečcu toliko množino arzenika, da je popolnoma zadostovala za umor človeka. Nadaljno preiskovanje žlečca je ugotovilo, da je umrl Iselji od otrovanja z arzenikom, ki mu je bil podajen v malih dozah. Arzenik je bil najden tudi v skodelici za čaj, ki ga je Iselji pil in tudi med odpadki jedi. Preiskava je vrh tega dognala, da je Carlier kupoval v lekarnah minomol, ki je strup.

V današnjem nadaljevanju razprave se je najprej prečitalo poročilo o večeršnjem ponovnem pregledu sobe št. 48 v Palace-hotelu. Strokovnjaki so ostali pri svojih izpovedbah. Vratar hotela izjavlja, da je kritične noči slišal revolverse strele in našel pred vratni sobe št. 48 Carlierja kravčega. Carlier mu je dal 50 dinarjev, da ne zbudi naslednje jutro Iselji, ki je hotel odpotovati v Zagreb. Povojna za Carlierja je bila izjava zdravnika, da je lahko prišel k Iselji, ker ga je našel samega, ali proti temu nastopa natak Karlovič, ki pravi, da je Carlier vedno vzel jedila od njega pred vrati in ga ni pustil v sobo. Na vprašanje predsednika, zakaj je neznanec, katerega vtihovaljenje v sobo označajo strokovnjaki absolutno za nemogoče, streljal samo na Iselji, ne pa tudi na njega, Carlierja, je odgovoril Carlier, da je on že v Zürichu dobil grožnja pisma, sedaj je pa kot obtoženec enako uničen kot Iselji.

Rožniška pravljica

Ljubljana, 5. maja.

Lepo zeleni in dušični Rožnik s ti volskim gozdom, ali se ne zdi kakor krolna mesta? Nešteto pravljic skriva v sebi, ki jih izdiha šele pomladanski zefir, ali pošepetajo temne smreke, mali borovci, kukavice, vsa nešteta drevesa in cvetke. Priljubljaj in kar te bo zanimalo, poslušaj napeto, in ne bo ti žal.

Vitka smreka ob pobočju je pripovedovala svoji hčerki, ki je kopnela proti nebu nižje dol, sledečo nedeljsko zgodbo: Saj poznaš, hčerka ljubja, naše rožniške in tiyolske vile, mило vilo Podgorke, razposajeno šepetavko in melanholično Zoranko. Ogotovo so prišle že tudi po poti mimo tebe in znaš, kako lepo in zapeljivo se znajo posmihati iz za debel najlinskih sestrice in bratcev na te presnetne moške, ki so doma dol v belih mestnih hišah. Vile tako rade zapeljujejo nerodne pastirčke in zato so se menda prikazale kakor zlatordeče meglice trem navlihanim pastirčkom iz Kravje doline. V soboto zvečer je bilo prvič. Ko bi ti znala koliko hrepenenja in nežnosti je počivalo že v prvem svidenju. Besede so bile tako sladke, kakor ajdov med, pogledi tako mili kakor rožnovih štrkljev

na Velikonoč, poljubčki pa tako sladki, kakor sladkorčki iz dreves devete dežele. Zgovorili so se, da se dobe naslednji dan pod mojim materinskim okriljem na večer. Šepetavka je sklonila glavo in šepnila v uho visokemu Nacetu sladko besedo, Podgorke je še zažugala z belim prstkom malemu Binetu, Zoranka pa je prikimala in se nasmešila udano podjetnemu Cvetku. Nato so izginile vilinske prikazni po belih potih in zeleni trati v drugi konec njihovega kraljevstva proti Šiški, pastirčki pa so jo ubrali proti Kravji dolini.

Naslednji večer ni hotelo biti lune, gotovo pa se jim je snejala skozi zastrto nebesno okno. Saj si menda videla, kako so pastirčki pihali v hrib in nesli v rokah velike steklenice, v papirju pa še razne druge dobrote iz očetovskih in materinskih šramble. Zalostno so se nato ustavili pod menoj in njihove oči so iskale hrepenče vilinskih teles. Pa so se naposled nagajljive res prikazale izza moškega sosedu — hrasta. Vse okrašene s biseri, ki so jih nasuli na nje radodarni oblaki. Jaj, koliko so ščebetali med seboj, trikrat so se poljubili. Zgradili so iz vitkega srebota malo hišico, nato so ugriznili v zemeljske dobrote in vsem se je zazdelo dobro, kakor ambrozija in nektar, hrana bogov Olimpa. No, in nato so zaplesali vilinski ples. Ko bi tedaj videla vilo Šepetavko, pa vilo Podgorke in melanholično Zoranko. Ali pa, če bi tvoja očesa imela srečo videti Bineta, Cvetka ali Nacka? ... Toda svet, svet, vsak drobec v njem in na njem ima svojega sovražnika. Saj vendar veš, kako naju včasih prepiha in izmaje hudobna burja. Hudo je bilo tudi tukaj. Ravno, ko je Nace poljubljaj šepetavki belo nožico, odeto s srebrno nogavičko, ko je Binče božal dolgo kito Podgorke in ko je Cvetko iskal še ponovno sladkorčka na Zorankinih ustecah, je prihrul iz zabrede Gozdni mož! ... Prijazni zefirček! Koliko je bilo joka in stoka ter hudega boja. Nektar se je razlil po tleh, ambrozija se je stlačila v zemljo ravno nad glavico prijaznega jurčka, ki že hoče pokukati v svet. Gozdni mož bi skoro pohrustal pastirčke, vile so se pa brzo spreminile v sive zajčke in jo ubrale čez hribočke in dolince tja daleč v Šiško. Šele na robu gozda nad Kosezami so si nadele svojo vilinsko obleko in odšle dražit zopet naivne zemljane. Pastirčke je pa Gozdni mož zaprl v svoj breg in jih menda še ni izpustil.

Pa pozdravljena hčerka, jaz bom še malo zadremala, pa me poklič, kadar prišije solnce.

Moderni 2300/a
damski česalni salon
na novo urejen, priporoča cenjenim damam za obilen poset
A. GJUD ml.
Kongresni trg 6.

Dopisi

DOMZALE. Domžalska godba priredi v nedeljo dne 11. maja ob 8. uri popoldne promenadni koncert v restavraciji g. V. Habjana v Domžalah.

POSAVJE. Dne 26. in 27. aprila je priredil Podmladek Rdečega križa meščanske in osnovne šole v Krškem veseloigro »Sneguljica in škrtarje«. Igralci so bili dobro izveščani, kostumi prvovrstni in oder vsem zahtevam odgovarjajoč. Nad vse ljubko sta igrali gg. V. Levstikova, učenka V. razr. in Danica Obidova, učenka II. razr. osnovne šole. Prva nam je predstavila Sneguljico, druga I. škrtarjico. Meščanskoškolski orkester, pod vodstvom ravnatelja g. Vutkoviča je sviral med odmorji, petjem in pri plesu ljubkih škrtarčkov

zelo pohvalno, za kar je žel skoraj za vsako točko buren aplavz publike. — Čestitamo!

RAJHENBURG. V nedeljo dne 11. maja se v gostilniških prostorih pri Jeričku vrši redni občni zbor Ciril-Metodove podružnice za Rajhenburg - Videm in okolice z običajnim dnevnim redom. Pričetek ob treh popoldne. Vabijo se vsi člani in narodnjaki, osobito iz vrst rudniškega osebja ter okoličani.

LAVERCA. Prostovoljno gasilno društvo na Laverci priredi v nedeljo dne 11. maja na vrtu g. J. Ogriina veliko vrtno veselico. Godba, srečolov itd.

KRŠKO. Podružnica »Kola jugoslov. sester« je za letoš do jeseni zaključila sezilo sestankov, ki so se vršili po dvakrat na teden. Lahko je zadovoljna z uspehi svojega dela. Podučevalo se je izdelovanje domačih čevljev, katerih so napravile članice iz mesta in okoliška dekleta 22 parov. Poduk je neumorno in vztrajno vodila predsednica g. Anica Rendla, podučevanje drugih ročnih del pa je vršila marljiva odbornica gospodična Ivanka Sovetova. Na sestankih so se vršila zanimiva predavanja gg. strokovnih učiteljev meščanske šole; zaključno predavanje sta imela g. nadzornik Štaniy in g. Tone Gaspari. Vsem, ki delujejo v prosepah in proevit podružnice Kola, iskrena zahvala.

LETUŠI PRI BRASLOVAH. Iz Letuša pri Braslovcah nam poročajo sledečo zanimivo zgodbo: Naša požarna bramba si je nabavila nov voz. Ob prevzemu je hotelo napraviti veliko ljudsko slavnost in naprosila dekana v Braslovcah, da bi pri tej priložnosti blagoslovil voz, kot je to ob podobnih prilikah že ljudski običaj. Ker pa gospod dekan Letušanom slučajno ni posebno naklonjen, je v splošno začudenje ljudstva izjavil, da za blagoslovljenje požarniških voz niso predpisani posebni obredi, vendar česar pobožni prošnji župnikov ne more ugoditi. Letušani sedaj ugišajo, zakaj so obredi za žegnanje topov in drugega orožja, ki se fabricira za moritve kršćanskih in celo katoliških vernikov, ni pa obredov za blagoslovljanje naprav požarne brambe, ki je namenjeno reševanju življenja in imetja. Gospod dekan Medved — kdo je kriv, da vera pesa?

MOZIRJE. Dne 11. maja se vrši prvi sadjarski in vrtarski shod v Mozirju in sicer točno ob pol treh popoldne na prijaznem hribočku na Breah. Predavali bodo strokovnjaki o drevesnicah, vzgoji sadnih dreves, o škodljivcih ter boleznih sadnih dreves, kakšne vrste saditi, sadne vrste, spravljane in prodaja sadja, ter naprava sadjevca, o razvoju sadjarstva v Savinjski dolini itd. Po shodu je koncert ter tovariški sestank v hotelu »Olt nik«. Svira mariborska godba »Drava« ter sodeluje več pevskih društev, med temi korporativno »Dramatično društvo Zalec«. Vstopnina samo pri koncertu 5 Din za osebo. Čisti dobiček je namenjen za ustanovitev drevesnice za naš okraj, ter se preplačila hvaležno sprejmejo.

ŠOSTANJ. Fcuk na obrtno nadaljevalni šoli je končal dne 27. aprila z javno razstavo risarskih in knjižgovedstvenih izdelkov vajencev in vajenk. Obisk razstave je bil razveseljev tako od strani obrtnikov kakor tudi od drugih udeležencev, kar jasno dokazuje, da pridobiva polagoma tudi obrtno nadaljevalna šola zaslužen upoštevanje. Pri tej priliki so govorili o pomenu obrtno nadaljevalne šole in o važnosti izobrazbe obrtnega narščaja vodja M. Vrečko, župan Maribor in krojaški mojster ter načelnik obrtnega društva Volk. V sredo 30. aprila pa je napravila obrtno nadaljevalna šola pod vodstvom učiteljskega in slikarskega mojstra Novaka poučno ekskurzijo v Hrastnik, kjer si je ogledala tamošnje steklarne in kemično tovarno, v Celju pa Zvezno tiskarno, kjer so nam povsod radevolje pod vodstvom strokovnjakov razkazali obrate. Podpisano vodstvo izreka najsrčnejšo zahvalo ravnateljstvu steklarne in kemične tovarne v Hrastniku ter Zvezni tiskarni v Celju za izkuzano prijaznost, ravnotako tudi vodji deške šole v Hrastniku g. Rajnarju, za nam je dal potrebna

navodila in nam šel v vsem na roko. — Trgovska nadaljevalna šola pa je končala dne 20. aprila z razdelitvijo spričeval, poučno ekskurzijo pa napravila te dni vodstvo obrt. in trg. nadaljevalne šole v Šostanju.

PTUJ. Pevski zbor Državnega ženskega učiteljskega v Mariboru, ki je priredil zadnjo soboto tako sijajen koncert v Mariboru, ponovi ta koncert prihodnjo soboto ob 7. uri zvečer v Društvenem domu v Ptuj. Pokažimo domačim umetnicam, da vemo ceniti njih trud in delo in posetimo njihovo prireditel polnoštevno vilno!

Nova naredba o potnih listih

Notranji minister je izdal novo naredbo o izdajanju in vidiranju potnih dokumentov; naredba obsega 64. členov in je 14. aprila (z dnem objave v »Službenih Novinah«) postala pravomočna. Uvodoma določa, da je prestop državne meje brez rednega pasoa nemogoč.

Kdo izdaja potne liste? Pasoe za potovanje v inozemstvo izdajajo: zunanje ministrstvo (diplomatske potne liste), v Srbiji in Crni gori okrožja in policijske oblasti, v vseh ostalih pokrajinah pa v to kompetentne oblasti, v inozemstvu naša diplomatska zastopstva, delegacije ter uradni in honorarni konzuli.

Kdo lahko dobi potni list? O izdajanju pasoa se vedno obvesti krajevno pristojna oblast. Krive navedbe pri tuji oblasti se običajno kaznujejo. Če obstaja sum proti prošniku, se morajo izvršiti potrebne poizvedbe. Notranje ministrstvo zbira sezname sumljivih oseb. Kaznjenci, potepuhi, vojni begunci itd. ne morejo dobiti potnega lista, dokler se njihova zadeva ne prouči. — Potni listi se sicer izdajajo z vizumom za vse dežele, ki jih označi prošilec, izvezniki pokrajine, kamor potovanje ni dovoljeno. Prošilec proti odlokom prvoinstančnih oblasti, glede prošnje za potni list, rešuje notranje ministrstvo le tedaj, če obstoja formalna rešitev nižjih oblasti. Čl. 11. do 18. naredbe vsebujejo predpise o zunanji obliki potnih listov. Čl. 19. do 30. obravnavajo pogoje za doseg potnih listov; mladostni potrebujejo pritrditvo svojih staršev, zakonske žene pritrditvo moža (ako z njim faktično živijo v zakoniti skupnosti). Neporočne ne samostojne ženske osebe potrebujejo pritrditvo staršev ali varuhov, državni uradniki in nameščenci pritrditvo pristojne oblasti. Za izgubljeni potni list se po uradnem javljanju v beograjskem službenem listu in Policijskem glasniku izda eno potni list, označen kot duplikat. Pri izdajanju potnih listov se pazi tudi na to, da prošilec zaradi svojih gromotnih razmer ne pade na skrb jugoslovanskih zastopstvom v inozemstvu. Glede prekomorskih potnih listov vzajemno odloča ministrstvo za soc. politiko in notranje ministrstvo.

Veljavnost potnega lista znaša običajno 6 mesecev, najmanj pa 1 mesec. Pri tehničnih razlogih se z označbo v pasoa izključi vsako podaljšanje dovoljenega roka, obratno pa se lahko izjemoma tudi podaljša največ do dveh let. Pasoi se izdajajo generalno, to je za več potovanj, ali pa po preudarku oblasti samo za eno pot. Dabi se lahko individualno, to je za posameznice, ali pa za cele obitelji ali društva — v tem slučaju potrebuje vodja društva poseben pasoj in dovoljenje notranjega ministra. Passe-avants se izdajo osebam, ki zatrjujejo svoje jugoslovansko državljanstvo, a ga ne morejo dokazati, naker se izvršijo potrebne poizvedbe.

Vsak pasoj mora imeti vizum, ki se da takoj pri izstavljanju. Izjeme tvorijo pasoi za državljane, ki stalno bivajo v inozemstvu. Vizumi se lahko dajo za eno ali več potovanj, za vožnjo tja in nazaj. — Ostali čl. naredbe odredajo podrobnosti o prekomorskih pasoih, o policijskih legitimacijah za potovanja v državi ter merodajne pristojbinske postavke.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska opera.

Petek, 9.: Zaprto.
Sobota, 10.: »Madame Butterfly«. Gostuje g. Roman Lubnecki. B.
Nedelja, 11.: »Orenjski slavček«. Ljudska predstava. Izv.
Ponedeljek, 12.: »Carjeva nevesta«. D.

Ljubljanska drama.

Petek, 9.: Zaprto.
Sobota, 10.: »Izgubljene duše«. Premijera. Izv.
Nedelja, 11.: »Izgubljene duše«. Izv.

Mariborsko gledališče.

Petek, 9.: Koncert citraškega kluba.
Sobota, 10.: »Cardaska kneginja«. D.

Nocojsni koncert Glasbene Matice

Par opomb k ostalim skladbam.
Poleg štirih novih Adamičevih mešanih zborov (glej »Jutro« od včeraj) je na sporedu zastopan I. Pavlič s svojo »Če rdeče rože zapade snega«, ki je izšla svojčas v »Novih Akordih« ter smo jo slišali pred kratkim na koncertu mariborske »Glasbene Matice« in na koncertu »Zvez«.

Pel jo je »Ljubljanski Zvon«. Skladatelj jo je sedaj predelal. V novi izdaji je melodiozna, v glasovni izpeljavi bogatejša, učinkovita, zelo pevnna pesem.

Skladatelj jo je poklonil njemu in gosposdu Hubadu.

Z nadvse zanimivo novostjo, mešanim zborom »Trpeča srca« se nam predstavi Marij Kogoj. V skladbi so uporabljene tri slovenske narodne pesmi. Prva »Mene moje srce boli«, redka slovenska narodna v molu, druga »Srce je žalostno« na napjev »Glej ga kak' mimo gre«, z vsako kitico drugače obdelano, z vzorno tematično izpeljavo in politonično v ženskem zboru. Tretja pesem pa je »Zagorski zvonovi premilo pojo«. Zlasti srednji del skladbe je krasen.

Moški zbor J. Ravnika »Kam si šla« je erotična pesem. V prvem delu mehka, v drugi polovici razigrana in spominja na Smetanove plesne, seveda posnema naš narodni ton, našo harmoniko, v tretjem delu pa prekipeva strast. Skladba je efektna.

Moški zbor izvaja še Antona Lajovica skladbo »Breza in hrast«, ki je za izvajanje eden najtežjih zborov novejših slovenskih zborovske literature. Prvi del je lirčen, drugi grotesken. Skladba je polifonična, kanonično pisana in je odeta v ul-

tramoderno harmonično odelo. Da ima Lajovica velik smisel za humoristično kapriciozni stavek, vemo iz njegovih »Kroparjev« in »Medveda z medom«. V zelo humorističnem žanru je napisano tudi »Zlato v Blatni vasi«, duhovita stvar, katero je Matični zbor prvič izvajal na zadnjem koncertu »Zveze«.

Koncertna novost bodo še otroške pesmi Kogojeva »Holadrijo«, ki preseneča s svojo značilno nežno struno, istega skladatelja »Zvončki«, komponirani v naivno otroškem žanru, dalje St. Premrla »Rože za Marijo«, priprosta, slovenska domača, narodna religiozna pesmica ter dve Lajovičevi »Dete jezdi na kolenu« in »Pesem nagajivka«.

Vzpored današnjega koncerta bo torej nudil pregled najboljših, za izvajanje najtežjih novih zborov slovenske moderne. Po zadnjih vajah sodeč bo Matični zbor svojo težko nalogo izvršil v popolno čast stvari, kateri služi.

Ljubljanska opera. Gosp. Roman Lubnecki je pel sinoči Fausta na angužma. Baje je bil g. Lubnecki še pred 8 leti prav dober lirični tenor. Danes je brez glasu, poje naporno in je za angužma pri nas povsem nemogoč: razvalina, ki pa se ji — v tehniki — še pozna, da je bil svoječasno palačica. Tudi igralski je slab. Mislimo, da je drugi njegov nastop docela odveč. Izvrstna sta bila, kakor vselej, gosposdič Zikova in g. Zathev. Režiseria

pozivljamo, da prepove izvestnim povkam modern nakit, ure na zaprednici itd. 2. slika je povsem zanemarjena.

Hudožestveniki v Ljubljani. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani, da so partetni, balkonski in galerijski sedeli za vsa tri gostovanja Hudožestvenikov že razprodani. Na razpologo je še nekaj lož v I. redu in na balkonu. Opozarjamo, da se vrši gostovanje v sredo 14. v četrtek 15. in v petek 16. maja. Predstave bodo v sledečem redu: »Selo Stepančikov«, »Življenski boj« in »Jekaterina Ivanovna«. Prihod umetnikov v Ljubljano bo objavljen pravočasno.

Ljubljanska opera v Zagrebu. Zagrebški listi poročajo, da se zadnje dni med vodstvom ljubljanske in zagrebske opere vrše pogajanja glede gostovanja ljubljanske opere v Zagrebu. Gostovanje bi se vršilo tačas, ko bi zagrebska opera odšla v Sarajevo. Ljubljanski ansambel pa bi v Zagrebu izvajal samo tista dela, ki niso bila letos na zagrebskem opernem repertoarju.

Kriza zagrebskega gledališča. Radi finančne krize, ki ogroža existenco mnogih zagrebskih gledaliških umetnikov, je Udruženje glumaca SHS, dostavilo upravitelju zagrebskega gledališča spomenico, v kateri zahteva, da čimprej pripomore sedanjih situaciji do jasnosti ter obenem protestira proti temu, da bi gledališče radi denarnih neprilik bilo ponižano pod nivo, na katerem je stalo pred vojno dobo.

Jugoslovanska upodablajoča umetnost na XIV. mednarodni razstavi v Benetkah. S XIV. mednarodne razstave za upodablajočo umetnost so Jugoslavlani skoraj izključeni. Vendar se nam poroča, da je med drugimi kiparji svetovne slave razstavljal par kipov Ivan Meštrovič, ki je bil o razstavi pravdočasno obveščen. M. Rašica ni prejel obvestila, tako da zastopa naše slikarstvo samo Veno Pilon z eno svojo grafiko.

Shakespearejev »Kralj Lear« v Beogradu. Beograjsko Nar. gledališče je uprizorilo v sredo zvečer grandiozno Shakespearejevo tragedijo »Kralj Lear«. V naslovni vlogi je nastopil igralec Dobrica Milutinović, Kenta jo igral Boža Nikolić, norca g. Isajlović, Gonerilo pa ga. Mar. kovičeva.

Gradivo o slovenskih reformatorjih. Prejeli smo in objavljamo: »Ker imam namen zbrati skupno delo slovenskih reformatorjev, oziroma naših protestantskih pisateljev iz 16. stoletja (Primoža Trubarja, Jurija Dalmatina, Adama Bohoriča, Sebastijana Krelja, Jurija Jurčiča in drugih) prosim vse, ki se zanimajo za slovenske reformatorje, da mi pomagajo pri zbiranju tozade-nih starih rokopisov, življenjepisnih podatkov in splošnega gradiva. Delo nameravam zbrati pod naslovom »Zbornik slovenskih reformatorjev in današnja doba«. Podatki naj se blagovole poslati na naslov: Vekoslav J. Korošec, žandarmerijski kaplar, Madenovac, Srbija.«

Domače vesti

* Masaryk v jeseni obišče Jugoslavijo. Kakor smo že svoječasno poročali, predsednik Masaryk letos službeno obišče našo državo. Med obema vladama se vršijo zadnji razgovori, razpravljala pa bosta o tem tudi dr. Beneš in dr. Nišić na Bledu. Poset je pričakovati v počasnih tednih.

* Japonski poslanik na našem dvoru. Za pvega japonskega poslanika na našem dvoru je imenovan dosedanj poslanik v Bukarestu g. Horokui, ki pride tle dni v Beograd, da izroči svoje akreditivne listine.

* Deputacija železniškega uradništva pri prometnem ministru. Poročajo nam: Dne 1. t. m. je bila deputacija Udruženja železniških uradnikov kraljevine SHS. sprejeta od prometnega ministra dr. Popovića in mu je izročila obširno spomenico, katero je g. minister pazljivo prebrl in obravnaval skupno z odposlancstvom točko za točko. Deputacija je razložila ministru težnje železniškega uradništva, za katere je pokazal veliko zanimanje in razumevanje. Avdijenca je trajala skoro poldrugo uro in so odšli delegati z najboljšim vtisom in velikim zaupanjem v sedanjega prometnega ministra, ki je sam priznal, da je izdatna gmotna pomoč železniškemu uradništvu neobhodno potrebna. Trdno se nadejamo, da smo končno našli v dr. Popoviću moža, ki bo zastavil ves svoj ministrski vpliv za ugodno rešitev materijalnega vprašanja železničarjev.

* Himen. V Krškem se je poročil gospod Ferdo Rumpert z gđ. Anko Vidmar iz znane narodne rodbine in Vidmu. Novoporočencema čestitamo!

* Smrtina kosa. Na Dunaju je umrla v torek po dolgotrajni bolezni gospa Ana Haus, roj. Trenz, vdova velikega admiralstva bivše avstro-ogrske vojne mornarice Antona Hausa in sestra pokojnega predsednika novomeškega okrožnega sodišča g. Trenza. Pokojnica, rodom Dolenjka, je mati znanega zdravnika g. dr. Otona Hausa, ki se je po prevaru preselil v Jugoslavijo in uživa v Ljubljani velik ugled. Bodi obhranjen pokojnik blag spomin. Žalujemo pa naše iskreno sožalje! — Od kapi zadeta je umrla v četrtek v Celju gospa I. Vrbach, soproga poštnega poduradnika. Blag ji spomin!

* Iz šumarske službe. Hubert Zuljan, doslej v Kranju je imenovan za okrajnega gospodarja drugega razreda pri okrajnem glavarstvu v Litiiji.

* Občni zbor SPD. Sinoči se je vršil v dvorani Mestnega doma izredni občni zbor SPD, ki je pa zopet ostal brezuspešen. Takoj po otvoritvi občnega zbora je copozicija podala slovesno izjavo, ki izreka predsedniku dr. Tomišku neomajno zaupanje in spoštovanje. Nato so prišli na dnevni red volitve novega odbora za leto 1924. V smislu sklenjenega sporazuma je bila sestavljena in predložena lista o kateri se je domnevalo, da bo soglasno sprejeta. Dr. Defranceschi je zastopal mnenje, da bi moral stari odbor v celoti biti zopet izvoljen ter je predložil v tem smislu svojo lastno listo. Copozicija, ki je bila v veliki premoči, je smatrala to za kršitev sporazuma. To neugodno situacijo je še posostilo naziranje dr. Švigića, da se sploh volitve ne morejo vršiti, ker ni ugotovljeno, ali so na občnem zboru samo pravi člani društva ali ne. Preostajalo ni torej nič drugega, kot da je že soglasno izvoljeni predsednik dr. Fran Tomišek ponovno podal svojo ostavko in prekinil občni zbor. Občni zbor se bo moral vršiti torej v tretjič...

* Udruženje železniških činovnika u kraljevine SHS. priredi svoj II. redni občni zbor v nedeljo dne 11. maja ob 13. uri v steklenem salonu Kolodvorske restavracije v Ljubljani glavni kolodvor. Tovarishi! Zrtvujte svoji organizaciji vsaj eno popoldne v letu in udeležite se občnega zbora v čim večjem številu! Edino služba opravičuje odsotnost! — Predsedstvo U. 2. Č.

* III. redna skupščina Narodnega ženskega Saveza SHS. se vrši v Sarajevu dne 1. 2. in 3. junija t. l. Na dnevnem redu so poročila tajnice, blagajničarka ter posamezni sekciji, dalje premešana pravil in volitev novega odbora. V dnevnih kongresa priredi vsak večer po ena srbska, hrvatska ali slovenska delegatka javno predavanje, ki se javi najmanj 8 dni prej. Dne 30. maja ima uprava plenarno sejo. Skupščina Narodnega ženskega Saveza se udeležijo slovenske zastopnice ženskih organizacij iz Ljubljane, Maribora in Celja.

* Občni zbor «Udruženja četnikov» v Beogradu se je vršil predeliki četni občni zbor četniškega udruženja, ki je bil prav živahen. Četniki so složni pravi bratje, ali našlo se je nekaj ljudi, ki so hoteli vpreči tudi četnike v strankarske in plemenarske boje vrste. Bill pa so sprejeli s tako enodušnim in ejorčnim protestom, da so morali takoj utihniti. Predlog, da naj se ime Udruženja izpremeni v «Srbsko četniško udruženje», je ogromna večina navzočih četnikov zavrgla kot nesodobno in separatistično. Prav slabo so končali na tem občnem zboru oni, ki so hoteli propagirati separatizem med četniki, ki so se znali junaško boriti za svobodo in ujedinenja. Za spomenek vojvodji Vuku je — tudi braniti pridobitve svobode in ujedinenja. Za spomenek vojvodji Vuku je bilo nabranih do sedaj 400 tisoč dinarjev. S tem spomenikom hočejo četniki proslaviti spomin enega najboljših svojih tovarišev.

* Vsem lovecem — ljubiteljem brakov! Pravila «Kluba ljubiteljev brakov» je vladna potrdila. Ustanovi občni zbor, so bo

vršil dne 22. maja ob 3. uri popoldne v Ljubljani v gostilni «pri Šestici» na Dunajski cesti. Lovci, ki love z braki, naj ne zamude pristopiti k klubu.

* Šolski izleti. Dijaki, oziroma učenci javnih kakor tudi od države priznanih privatnih učilišč imajo pravico do naslednjih olajšav, ako potujejo pod vodstvom svojih učiteljev na izlete: v II. razredu brzovlakov s polovično karto III. razreda brzovlakov; v III. razredu brzovlakov s polovično karto III. razreda potniških vlakov; v II. razredu osebnih vlakov s polovično karto III. razreda osebnih vlakov in v III. razredu osebnih vlakov s četrtinsko karto III. razreda osebnih vlakov, in sicer samo, kadar potujejo v skupinah po najmanj 10 dijakov ali ako se znižata cena plača za to število. Zastoj se ne prevaža nihče. Učitelj, ki vodi skupino, plača polovico normalne vozne cene. Skupno potovanje se mora pisмено prijaviti načelniku obojne postaje vsaj dva dni pred nameravanim izletom.

* Neumestna prepoved naše železniške uprave. Znano je, da je trgovska reklama velik pripomoček k razvoju trgovine. V tej panogi pospeševanja trgovine je zlasti inozemstvo naravnost iznajdljivo. Naši lesni trgovci so po vojni devili na vagonse tovore svoje table in reklamne lepake, da je vsakdo na postajah videl, odkod je blago. In naši vagoni lesa so potovali in potujejo še danes preko Avstrije v Švico in Francijo, dalje v Italijo, Grčijo itd. Železniška uprava je to reklamo prepovedala, češ da se izvarijo vagoni, dasi je lesni trgovini te vrste propaganda zelo veliko koristila in bi bili eksporterji nadevolje povračili železniški naraslo škodo. Višek nespameti pa je, da se je prepovedala celo pisana reklama na vagonih lesnih pošiljkah na lesu samem brez škode za vagon in s plačano reklamno takso. Železniška uprava prepoveduje našim lesnim trgovcem na njih lastnem blagu pisati reklamo, ki železnici prav nič ne škodi, a bi bila za lesno trgovino vrlo dobra in koristna. Zakaj se to dela, ne ve niko, ker ni pri prepovedi te vrste nikdar utemeljitve. Nasprotno pa imamo na naših kolodvorih priliko dnevno opazovati reklam na inozemskih pošiljkah po njihovih lastnikih, ki je včasih celo kričeča. Malenkostno tolmačenje mrtvih črk raznih nespametnih zastarelih naredb je škodljivo in se mora odpraviti.

* Stanje hranilnih vlog. Finančna delegacija objavlja uradno, da izide «Izkaz o stanju hranilnih vlog (po knjižicah in v tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za I. četrtletje 1924.» v eni prihodnjih števil «Uradnega lista».

* Proti sekli adventistov in nazarenov. Ministrstvo prosvete je poslalo vsem velikim županom okrožnic, s katero se zabranjuje delovanje sekt adventistov in nazarenov, ker agitirata proti poslušnosti nasproti državnim oblastim in proti nosilci orožja, adventisti pa vrh tega pošiljajo denar, ki ga dobivajo od svojih vernikov, svoji centrali, ki se nahaja izven države.

* Konjska dirka v Ljutomeru. Prihodnjo nedeljo popoldne se vrši v Ljutomeru konjska dirka. Iz Maribora odhaja vlak v Ljutomer ob 6.30 zjutraj in se vrne v Maribor ob 20.50 zvečer.

* Požar v Žižmaricah. V Žižmaricah pri Sedražici je v ponedeljek ponoči pogorelo gospodarsko poslopje posestnice Helene Kovatič. Goreli je zafelo v podstrešju. Ogenj se je naglo širil, vendar se je sproti akciji gasilcev posrečilo omejiti požar ter rešiti sosedna poslopja.

* Vlom v Mednem. V Mednem pri St. Vidu je neznan zlikovec vlomil v trgovino in gostilno Janka Cirmana. Vrata je odprl s ponarejenim ključem ter odnesel sedem parov novih čevljev, večjo količino sira, sladkorja, salam in nekaj denarja. Za vlomilcem ni nobenega sledu.

* Velika tatvina v Subotici. Prošlo nedeljo ponoči so doslej neznan zlikovec vromili v stanovanje milijonarja Schweiglerja v Subotici ter odnesli ročno blaginjo, v kateri je bilo poldrug milijon dinarjev v raznih valutah.

* Požar pri St. Joželu nad St. Bistrice. Dne 1. majnika je med gromom in bliskom udarila strela v poslopje posestnika Bernharda na gričku Sv. Jožefa nad Slov. Bistrico. Hiša in vsa gospodarska poslopja so poslala žrtve plamena. Rešilna akcija je bila nemogoča, ker na hribu ni vode. Škoda znaša nad milijon kron.

* O groznem samomoru pri Predsedu. Identiteta samomorilca, ki je bil najden v ponedeljek strahovito razmesarjen na železniški progi pri Podsedu, je konstatirana. Mrtveca je po obleki spoznala njegova sestra. Piše se Franjo Rusani, ki je bil nekaj časa zaposlen kot knjigovodja pri zagrebški tiskarni Furlinger v Bogovičevi ulici. Pozneje se je ukvarjal z nabiranjem oglasov za neki zagrebški dnevnik. Bil je poročen in ima desetletnega sina, ki je pri materi v Karlovcu. Rusani je živel ločeno od svoje žene. V zadnjem času je mnogo pil, posebno rum in žganje. Pred 14 dnevi je pravil nekemu znancu, da je pomeveril 1500 dinarjev in da se bo vrzel pod vlak. Razgovoru duševno in telesno stanje ter zastrupljene razmere, v katerih je živel, so naglne nesrečnika pod drveči vlak v strašno smrt.

* Umor v budhistični koloniji v Beogradu. V budhistični koloniji kalmikov pri Višji Čuburi se je zgodil predvečernji strelavni umor. Nek čelik Čukalinov je zaklal z nožem brata svoje ljubice Amrahova. Strode delnake motivira s

tem da je Amrahov hotel prodati svojo sestro nekemu drugemu delavcu za 2000 dinarjev. Morilec je aretiran in izročen sodišču.

* Voden evet na zagrebških ulicah. Zadnje dni se vidijo na zagrebških ulicah gosti roji žuželk s perutmi, ki letajo nizko nad zemljo in se zadržujejo posebno na vlažnih mestih ali politih ulicah. Te žuželke spadajo k efemeridom. Vrsta, ki je preplavila zagrebške ulice, je tako zvani vodeni cvet (ephemera vulgaris). Jajčka vodenega cveta živijo v vodi. Žuželke je zaneslo na zagrebške ulice južno vreme, prišlo so pa od Save. Življenje teh insektov je zelo kratkotrajno, živijo namreč samo en dan, in sicer zato, ker so jim zastali organi za hranjenje (usta). V tem enim edinem dnevu zese ženska jajčka, večinoma na obale potokov, jezer in luž in jajčka so glavna hrana ribam. V nekaterih krajih tem žuželkam z bakljami sožajo perutni in jih prodajajo potem kot pitljivo hrano. Vodeni cvet je podoben na prvi pogled komarju, samo mnogo večji je (do 20 mm). Ljudstvo mu je dalo to ime, ker pri poginu v masah pokrpi površino vode, tako, da se zdi, kakor bi bil kak cvet na vodi.

Dama, ki želi
fantastično krasni jumper
Fran Lukič, Pred škočijo 19.

Iz Ljubljane

* Ureditve ljubljanskega Mirja. Nova naselbina na ljubljanskem Mirju se je že znatno razširila in bo še letos dobila značaj vrtnega mesta. Kakor smo že poročali, je magistratni gremij sklenil, da se Migle zasadi z drevjem in sicer Groharjeva cesta s kostanj, Gorupova ulica s topoli, v Mirnikovi in Bogiščevi ulici se nasade akacije, ulica, ki vodi ob rimskem zidu pa se preuredi v pomladansko in jesensko sprehajališče ki se ob strani zasadi z lepimi grmičevjem.

* Dramatični odsek «Mladosti». Vsi člani dramatičnega odseka «Mladosti» se nujno pozivajo, da se danes ob 8. zvečer sigurno udeležijo glavne skušnje na šentjakobskem gledališkem odru. — Režiser.

* Društvo ifnančne kontrole v Ljubljani. Deputacija, ki je posredovala pri Oblastnem inšpektoratu je dobila zagotovilo, da se vštejejo za urvstitev v plačilne stopnje temeljne plače tudi leta prebita v vojni preko rednega roka — pri mornarici preko 4. peših in drugih strokah preko 3 leta. Redni občni zbor se vrši dne 8. junija 1924 ob 9. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

* Ker je sv. Jurij v nedeljo obiskal grad s prevelikim dežjem, so se Ljubljančani zbalili in ostali doma. Ker ga je pa Šentpeterska moška in ženska podružnica lepo prosila, naj pride še enkrat — pa ne z dežjem ampak s solncem, se je nazadnje udal in je rekel, da pride to nedeljo. Zato v nedeljo dne 11. maja vsi na grad, kjer se vrši letošnje Jurjevanje z vsem bogatim vsopredom.

* Tombola Sokola I. Vse, ki razpečavate listke in tombolske bloke, pozivljamo, da prihajate bodoče dni pogosto k obratunu k br. Albinu Turku, Prešernova ulica 48, da vidimo položaji — Odbor.

* S. K. Ilirija je sklenil vpeljati za vse svoje javne prireditve otroške karte za mladino do 14. leta po stalni ceni 3 dinarje, v svrhu propagande sporta med mladino. Vstopnice se bodo vedno prodajale le na blagajnah pri prireditvah. S. K. Ilirija pričakuje, da bude našel ta korak odziv pri p. t. stariših. — Odbor.

* Dramatični odsek za kolizejski okraj priredi danes, dne 9. maja ob 8. zvečer predavanje v salonu restavracije «pri Levu», Gosposvetska cesta 16. Predava g. prof. dr. Čadež «O skrivnosti elektrike». Vstop vsakomur prost!

* Občni zbor Jadranske Straže se vrši v soboto, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v srebrni dvorani hotela Union. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva.

* Cvetlični dan priredi «Akad. društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani» v nedeljo, dne 11. maja v prid izpopolnitve strokovne knjižnice. Ker je to odina knjižnica te vrste na univerzi v Ljubljani, ter jo mora društvo vzdrževati brez vsake državne podpore, prosimo cenjeno občinstvo, da pripomore k dobremu uspehu te akcije v kar največji meri. Istočasno prosimo vsa društva, da se ozirajo na ta cvetlični dan in ne prirejajo istodobno sličnih prireditev.

* Jurjevanje na ljubljanskem gradu v nedeljo 11. maja traja od 8. zjutraj do mraka. Preskrbljeno je za vse dobro za dušo in telo. Opazujemo na izredno bogat srečolov šentjakobsko-trnovskih Ciri Metofovih podružnic, ki taborita na obširnem razglednem senčnatem prostoru pred grajskim poslopjem in kjer bo videti najnovije zanimivosti v posebnem panoptiku. Sodeluje vojaška godba, vstopnine ni nobene.

* Splošno žensko društvo ima v svojih prostorih, Rimska cesta 9, bogato in moderno urejeno knjižnico, ki je javna in vsakomur dostopna. Ima vse slovenske knjige, ki jih nabavlja sproti, kakor hitro izidejo. Pa tudi svetovno slovo je jako bogato zastopano. Pravkar je Splošno žensko društvo svojo knjižnico zopet izdatno pomnožilo. Knjižnica je odprta vsak torek, četrtek in soboto od 5. do 7. zvečer.

* Zabavni večer s plesom in pevskimi točkami priredi jug. napr. akad. društvo «Jadrano» v soboto dne 10. t. m. v «Naprednem dijaškem domu» Tomasova ulica 3 (bivša arena Narodnega doma). Začetek točno ob 20. Gg. starešine in napredni akademiki vjudno vabljeni, sicer vstop le proti vabilu.

* Pevski zbor mariborskega «Drž. ženskega učiteljskega», čigar zadnji koncert v Mariboru sta občinstvo in kritika sprejela z velikanskim navdušenjem, priredi koncert tudi v Ljubljani in sicer v soboto, dne 17. maja ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani. Med pevskimi točkami nastopi koncertna violistinja gospa Brandt-Pelikanova iz Maribora.

* Umrlji v Ljubljani. Včeraj so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Marija Centrih, zasebnica, 76 let. — Ivana Zuzelj, bivša služkinja-hiralica, 33 let. — Anton Pengal, železničar v p. 46 let. — Jakob Košmerlj, posestnikov sin, 20 let.

* Policijske prijave. Od srede na četrtek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 goljufija, 1 pomeverba, 1 prestopok kaljenja nočnega miru, 11 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prekoračenje policijske ure, 3 prestopki pasjega kontumaca, 2 izgreda, 1 prestopok nedostojnega vedenja, 1 lahka telesna poškodba in 2 prestopka v zglasovalnih predpisih.

* Prefrignana gostilničarka. Marta Tancer je služila svoječasno po raznih gostilnah po mestu kot natakarica. Sedaj se je pa privedla neodoljiva želja do osamosvojitve v malo gostilnico v Rožno dolino, katero je kratko na to prevzela na svoj račun. Dobro leto je Marta izvrstno zabavala svoje goste, ti pa njo. Pred dobrim tednom pa je nenadoma obdolišla neko hišno sestanovalko, da ji je odnesla 2500 dinarjev iz predala v gostilni. Radi hudobnega sumenčenja ji je bila nato gostilna odvzeta in Marta je prišla krasti sama. Umaknila se je pa roki pravice nekam na Dolenjsko, kjer je bila aretirana in oddana sodišču.

* Kaj sledi, če se pusti prtljaga na kolodvoru brez nadzorstva, to zna povedati posestnica Marija Kastelic iz Prapreč pri Veliki Loki. Malo pred prihodom njenega vlaka na glavni kolodvor, je ob 18. zvečer odložila za trenotek zavitek manufakturnega blaga v vestibulu poleg tehtnice in se za hip odstranila. Priložnost pa je že porabil neznan tat in z ukradeno robo zbežal brez vsakega sledu.

Kino „Ljubljanski dvor“
Danes 9. in sobota 10.

Bella donna
v glavni vlogi
Pola Negri

Elegantna hipermoderna drama v 8. dejanjih
Velikostna režija! Krasne toalete!
Predstave ob 3., 1/2 5., 1/2 8. in 9. uri

* Izguba ali žepna tatvina. 16 čekov po 50 dolarjev banke Kalumet-Statebank in 9 novčanic po 20 dolarjev je izgubil dne 17. t. m. v Ljubljani ali v dolenjskem vlaku Janez Kastelic iz Novega mesta. Z ozirom na živahno «delavnost» žepnih tatov tudi tatvina ni izključena.

Iz Maribora

* Veliki župan dr. Ploj ne sprejema strank od 10. do 24. t. m., ker odpotuje v soboto 10. t. m. v Pariz, kamor ga je pozval zunanji minister kot eksperta k reparacijski komisiji.

* Volilni imeniki v Mariboru (za občinske in skupštinske volitve) so za pristaje JDS oziroma člane Pol. in gosp. društev vseh okrajev na vpogled v pisarni oblastnega tajništva JDS. Cankarjeva ulica 1, vsak dan, razven nedelje, med 9. in 12. uro dop. in 3. in 5. uro pop. Vsak somišljenik naj se prepriča, ali je vpisan, ker so volilni imeniki pomankljivi.

* Mariborska mladina za Sokolaki doma na Taboru. Sinoči je mariborski sokolski naraščaj že tretjič v tem letu ponovil svojo akademijo v veliki dvorani Narodnega doma in sicer to pot v prid Sokolskega doma na Taboru v Ljubljani. Kljub tretji ponovitvi in kljub lepemu majskemu večeru se je zanimive akademije udeležilo precej mariborskega narodnega občinstva. Nastopila je moška in ženska deca s prostimi vajami s

solničniki, potem po pesmi «Kovač» in s kratkimi kolednicami ter moški in ženski naraščaj v raznovrstnih kombinacijah. Orkester, obstoječ iz samega naraščaja, je pod vodstvom br. Sušteršiča lepo izpopolnjeval telovadne točke. Posebno je ugajala zopet Hajdnova otročka simfonija. Skupno je naraščaj nastopil s 15 točkami. Ta akademija je ponovno pokazala, da vlada med našim naraščajem in njegovim voditeljem resno stremljenje po spopolnitvi, tako da bo za mladina najboljši kader bodočih branilcev jugoslovanskega edinstva ob severni meji. Zeleli bi le, da nastopi naš naraščaj tudi na prostem v zelenju in pod solncem, kjer naj bo poleti prvi dom zdrave mladine. Takrat bo gotovo tudi mariborska publika še v večjem številu obiskala svojo mladino. K sedanjemu uspehu pa naše iskrene čestitke tako deci, kakor njenemu voditelju.

* Na naslov obrtne oblasti. Poročajo nam: Podjetnik Bernhard v Mariboru je napravil pri prejšnji hiši družbe «Drava» tovarno za predelavo mleka. Dimnik pa je tako nizek, da je daleč na okoli okuženo ozračje. Zlasti bližnji park, kjer so se bolni na pljučih lahko oddahali, je sedaj tako zasmrajen, da ni obstanke v njem. Kolavdacijo je odobrila stavbni urad, v katerem sede sami Nemci in Bernhardevi prijatelji. Prosimo obrtno oblast, da se zainteresira za ta dimnik in prepove izvrševanje obrata, dokler se ta nedostatek ne popravi in dimnik zviša. Pričakujemo, da bo interveniral v tem oziru tudi zdravstveni odsek v Ljubljani.

* Radi prodajanja že rabljenih koledkov, ki so bili dobro oprani, je aretirala policija neko K. Zofijo iz Razvanja in njenega moža. Oba sta bila izročena sodišču.

Iz Celja

* Učiteljsko društvo za celjski okraj. Ker je v Celju izbruhnila škrlatica, se za 10. t. m. napovedano zborovanje ne vrši.

* Zakaj dvojna mera? Kakor smo že poročali, sta mestni magistrat celjski in okrajno glavarstvo v Celju vsled opaznega širjenja škrlatice po mestu in okoli odredila najstrožja prohibitivna sredstva. Vse šole so za delj časa zaprte, koncerti, gledališke predstave in vsi shodi prepovedani ter ukinjeni celo vsi sejmi. Odobravamo te stroge odredbe, ker mora biti vsakomur poedino človeško življenje dražje, kakor pa vse druge, kar nas še tako težko zadene v naši vsakdanji udobnosti in eksistenčni borbi. Logično bi bilo, da bi šle tudi cerkvene oblasti v tem oziru posvetnim na roko in zabranile iz zdravstvenih ozirov sedaj obisk cerkve vsaj nedorasi mladini! Saj bi bilo to dobro tudi iz moralnih ozirrov. Naravnost sramota je, kako se profanira pri letošnji majniški pobožnosti hiša božja. V navzočnosti majhne dece se govori o raznih dekolitacijah in kratkih krikih ter z raznim nesramnim namigavanjem pohujšuje nedolžna mladina. — Nedavno je kričal iz prižnice neki redovnik kakor pobesnel navzočim ženam in dekletom: «Smrdite, smrdite!» Ljudstvo se je spogledavalo in zardelo, a k pobožnosti pa vseno rado priheja, ker ima pač svojo zabavo in užitek.

* Občinsko gospodarstvo v celjski okolici. Kakor se splošno kritizira, obč. zastop celjske okolice še do danes ni vzel v pretres važno vprašanje elektrifikacije celjske okolice, dasiravno je bil na to od mestnega magistrata celjskega pravočasno opozorjen, in se je odgovor tudi že urgiral. Mesto Celje preurejuje ravnoak električno omrežje in se mora odločiti, ali napelje pri oddaji toka na okolico debelejšo žico, ali pa si s tanjšimi zagotovi električno silo samo za svoj okoliš. Pri znani neodločnosti okoliškega občinskega sveta se zna zgoditi da bo vlada v predmetju Celja vsled krivde okoliškega obč. zastopa tudi še za naprej ona egiptovska tema, ki ogroža varnost življenja ter je dobrodošla raznim sumljivim elementom. Veliko nevoljo vzbuja tudi med prebivalstvom de solatno stanje mostišča preko Voglajne, ki polje na cesto proti Skalni kleti. Dusi bi bili stroški popravila malenkostni in je pripravljena tudi mestna občina prispevati k stroškom, se zadeva vsled velike senilnosti okoliškega zastopstva ne more urediti. Skrajni čas je že bil, da so se razpisale nove volitve, ki naj bi pač prinesle v obč. hišo zdravilni duh in modernejša nazore.

Rešimo sokolski Tabor!

Lastnik in izdajatelj: Konzorij «Jutro»
Odgovorni urednik: Fr. Brozovič
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani

Vremensko poročilo

Ljubljana 8. maja 1924.		Ljubljana 806 nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Vetar	Oblačno 0—10	Padaavino mm
Ljubljana	7.	757.6	11.3	jug. zap.	pol obl.	0.3
Ljubljana	14.	757.2	18.8			—
Ljubljana	21.	757.5	17.1	jug.	oblačno	—
Zagreb	7.	761.5	18.0	jug. zap.	"	2.0
Beograd	7.	763.5	18.0			4.0
Dunaj	7.	757.2	15.0	zapad.	v. jasno	—
Praga	7.	758.2	12.0	jug. zap.	oblačno	1.0
Inomost	7.	757.1	10.0	bres vetra	dež	10.0

V Ljubljani barometer nest temper. visoka

Solnce vzhaja ob 4.38, zahaja ob 19.18

Dunajsko vremensko poročilo: Včeraj se je dvigvala temperatura pod vplivom južnih vetrov večinoma nad 20 stopinj. Proti večeru je vdri mrzlejši zrak iz zapadnih alpskih dežel. Dasi je bilo na zapadu oblačno, na Tirolskem je celo deževalo. Na vzhodnem robu Alp pa je bilo skoraj brezoblačno in toplo. Napoved za petek: Spremenljivo in oblačno vreme. Morda tudi deževno in kako nevihte. Padec temperature.

Iz življenja in sveta

Naša pomlad v nevarnosti

Naša pomlad je v nevarnosti, ako nam Američani vzamejo takozvani zalivski tok ali, kakor mu pravijo Angleži, Gulf-Stream. To je oni topli morski tok, ki ga mlada Amerika pošilja stari Evropi in ki omogoča, da imamo tudi pri nas zmerno klimo, deževno jesen ter prijetno in toplo pomlad.

Ta čudotvorni tok v severnem Atlantiku oceanu je najznamenitejša morska struja naše zemlje, ki je velikega pomena za plovbo in razvoj fizikalnega spoznanja oceanov. Gulf-Stream je vzdrževalen tok gorke morske vode, ki se giblje bolj deroče kakor Mississippi ali pa Amazonka reka. Temperatura vode znaša na površini toka v južnejših krajih do 30 stopinj Celzija ter se v severnejših krajih zniža do 19 stopinj. Največja globina toka znaša približno 800 metrov. Povprečno se giblje voda po 4 kilometre v uri, ponekod pa tudi po 8 kilometrov.

Zalivski tok naj bi izpremenil svojo smer? Pod kakšnim umetnim vplivom? Nekoliko smelih Američanov je prišlo do drznega podjetja, da topli zalivski tok odvrnejo od naravne smeri ter ga naravnajo na obrežje severne Amerike v smeri, da ogreva vzhodno ameriško obalo. Z leta 1900 je inženjer Slocater izdelal načrt, kako naj se zapre morska ožina med polotokom Florido in otokom Kubo ter napravi kanal na korenu omenjenega polotoka, po katerem naj bi se v prihodnje prelival zalivski tok ter se usmeril vzdolž ameriške obale. Pozneje, leta 1913 je ameriški kongres razpravljal o načrtu nekega inženjerja, po katerem naj bi se od Nove Škotske napravil jez, segajoč približno 400 kilometrov v Atlantič, ki naj bi zadrževal tok na njegovem potu proti Evropi ter ga usmeril na ameriško obalo.

Ali je to neizvršljiva domišljija? Kdo ve! Vsekakor so to projekti, ki bi, ako se uresničijo, povzročili silen prevrat v atmosferskem življenju Evrope. Zalivski tok — topla reka v oceanu — bi ne radoščal več, da bi pregreval obale stare Evrope, ter da bi z njegove površine veli topli vetrovi in sejali še nadalje plodnost preko cele Evrope tje do Kaspijskega jezera.

Izvor zalivskega toka se nahaja v Karibskem morju južno od Velikih Antilov. Od izvora gre tok skozi ožino med Kubo in Florido, prehaja potem v odprt ocean, kjer s svojo toploto taja ledeno gore, ki plovejo po Atlantiku, ter dosega evropske obale.

Ako Američani res realizirajo svoj projekt, potem bo Evropa pogrešala dih toplega morskega toka. Imeli bomo mrzlejšo zimo, neprijetno jesen, a pomladi pri nas sploh ne bo več.

Skandalozne afere avstrijske aristokracije

Nedavno smo pisali o sodni razpravi za ločitev zakona med nadvojvodinjo Elizabeto Habsburško in njenim možem princem Windischgrätzom. Dunajsko časopisje prinaša sedaj po sodnih spisih obširna poročila o skandalih, ki so dovedli do te mučne razprave. Princ Windischgrätz je namreč pred sodiščem izjavil:

«Takoj po rojstvu prvega otroka, dve leti po poroki, so se med menoj in ženo pojavila prva nesoglasja. Soproga ni v nobenem pogledu spoštovala mojega dostojanstva moža. Radi svojega visokega položaja in tesnih stikov z dvorom, se je ponajla zelo oholo ter me ob vsaki priliki poniževala. Nekoč se je zabavala v nekem baru v Pulju. Bila je v družbi meni neznanih oficirjev. Radi skandaloznih scen, ki so se tam odigrale, sem se umaknil v svojo vilo na Brionske otoke. Ta nastop žene je tako vplival name, da sem ji zapretil s pritožbo na dvoru. Grožnje pa niso pomagale. Pozneje sem se

doznan, da se je žena za časa moje uradne odsotnosti vedno prav rada zabavala z oficirji. Nekoč je celo pozvala mojega rojaka, princa Alfreda Windischgrätz na pozen nočni obisk k sebi v spalnico. Posebno intimni pa so bili odnosi moje soproge s poročnikom Egonom Lerchom. Z njim se je sestajala celo dve leti, dokler ni poročnik l. 1915. postal žrtev vojne.

Lerch jo je dvakrat na teden obiskal ponoči. Moja žena je bila za Lercha takko navdušena, da je celo pozabila na svoje materske dolžnosti in zanemarjala svoje bolne otroke. Ko je čula, da se je Lerch s svojo podpornico potopil, je bila silno potrta. V svoji sobi je razobesila Lerchove slike in radi žalovanja dolgo ni nikogar pustila k sebi. Na dvoru pa je vedno naglašala, da sem vseh prepirov kriv le jaz. Ker so nasprotja med nama vedno naraščala, sem bil nekoč telegrafično poklican z bojišča. Pod vplivom dvora je med nama prišlo do navidezne sprave.

Leta 1917. mi je soproga potem nekega notarija sporočila, da se hoče ločiti od mene. Ta sklep je izvršila zato, da me pripravi ob 5000 kron, katere mi je cesar nakazal kot letno podporo, in da mi izgraja vsako oblast nad otroki.

Končno je princ Windischgrätz navedel še sledečo epizodo: Moja žena je skušala zapeljati mnogo mladeničev. V svojo past je skušala dobiti tudi inštruktorja otrok, nekega dijaka teologije, zelo pobožnega in skromnega mladeniča. Ko ji je bilo rečeno, naj pusti mladeniča pri miru, je odgovorila: «Zabavam se, hočem ga speljati v propast.» Ko je nekega večera mladi teolog odšel v svojo spalnico, je odšla za njim tudi moja žena in drugi dan mi je popolnoma prostodušno pripovedovala o raznih nočnih avanturah...

Tudi pri vzgoji otrok me je žena skušala poniževati in jim vcepiti sovraštvo do mene. Prav nič se ni sramovala vpričo otrok obklati me z najpodejilnimi izrazi.

Na to strašno obtožbo je skušala hčerka bivšega prestolonaslednika Rudolfa podati protizjave na 120 straneh. Nič ji ni pomagalo. Sodišče se je prepračilo o pravi krivdi ter je ugodilo zahtevi princa Windischgrätz za ločitev zakona.

Tako prihajajo na dan vedno lepše stvari o visoki morali članov bivše habsburške dinastije, ki se je vedno postavljala v pozo vzornih moralistov.

V zaljubljenca je treščilo

Čuden, zares nenavaden slučaj se je pripetil te dni v Banjaluki. Kakor pri nas so tudi v Bosni in Hercegovini imeli deževno vreme z velikimi nevihtami. Ne prestano je grmel in treskalo in ljudje so že bili siti moče ter zdihovali po solncu.

Da se skrje pred nevihto v naravi, se je zatekel neki podnarednik pekarske čete v Banjaluki k svoji ljubici v hišico na Petričevcu. Dvojica se je prav nežno zabavala in se je slednjič spravila pod odejo. Zunaj je med tem deloma nalivalo, deloma grmel in se bliskalo. Naenkrat se pojavi nad Petričevcem strašen črn oblak, ki je nosil v svojem krilu ledena zrna sode in toče. Veter je začel potuhnjeno zavijati, nato je potegnil in se zagnal v vrata in okna. Vse je bilo v temi kakor da se pripravlja na zadnjo sodbo. Narednik se je pogumno stisnil k dragemu dekletu, češ, nikar se ne boj, divje igre zunaj v naravi! Toda jo! Hipoma se je zablistalo in brž nato je treščilo — v ljubimca, ki sta ležala v vročem objemu. K sreči je imel Bog z zaljubljenca usmiljenje in ni dopustil da bi ju strela ubila. Podnarednika je strela tako zelektrizirala, da mu je ohromela polovica života, devojko pa je strela opalila po desnem licu in so jo morali prenesti v deželno bolnico.

Ta čudotvorni tok v severnem Atlantiku

nim prebivalstva najrazličnejše koreninje, mnogo dvopitov in smeha, pa tudi mnogo bojazni. Lahkoverni narod je celo začel v strahu, da ga zadene grenko plačilo za grehe, ki jih ima na vesti iz svojih mladih dni, škropiti hiše z blagoslovljeno vodo in žgati oljke, da bi odvrnil božji srd od svojih domov. Hudo mušnost naravnega slučaja je torej pripomogla k temu, da bodo zaljubljeni v bodoče previdnejši ter da se ne bodo vdajali razvratnim željam kadar bo zunanaj v zraku nevihta...

Ni nam treba

v druge trgovine ker dobimo elegantne obleke, perilo v ogromni izbiri, ovratnike, kravate, samoveze, nace, baranico, robce, vendar po najnižji ceni le pri

Drago Schwab, Ljubljana

75 letnica kneza Billova. Dne 4. t. m. je knez Billov, bivši nemški poslanik v Rimu, obhajal petinsedemdesetletnico rojstva. V Rimu, kjer sedaj stalno biva, je prejel čestitke iz vseh krajev Nemčije, a tudi številne gratulacije od svojih prijateljev v Italiji. V razgovoru z novinarji je knez izjavil, da namerava ostati v Rimu, daleč proč od aktivnega političnega življenja in da svoje vile ne bo prodal kakor so pisali listi.

Samomor krvnika. Te dni se je ustrelil v Breslavi znani krvnik Schwietz. Vzrok samomora so povzročile težke življenske prilike 74 letnega starega. Krvnik Schwietz je bil namreč že več let v pokoji, a njegova pokojnina je bila tako skromna, da ni zadostovala niti za najbednejše življenje. Pred kratkim se je krvnik odočil, da v provincialnih mestech Slezije proti mali vstopnini razkaže svojo krvniško sekuro, s katero je obglavil 123 oseb. Svojegega načrta krvnik pa ni izvedel, temveč si je sam pretrgal nit svojega žalostnega življenja.

Opera «Ana Karenina» v Rimu. V torek, 6. t. m. se je izvajala v gledališču Costanzi v Rimu opera «Ana Karenina», katero je na podlagi Tolstojevskega romana skomponiral Igno Robbiani. Avtor, kateremu je šele 39 let, je razdelil opero na tri dejanja s petimi slikami. Prvo dejanje se vrši v Carskem selu, drugo in četrto v uradu Karenine v Petrogradu, tretje v dvorani neke stare palače v Benetkah, peto pa v vili Kareninov v Moskvi. Premiera opere je bila odlično obiskana. Poleg izbranega občinstva sta posetila predstavo tudi kraljica Jelena in prestolonaslednik Humbert. Umetniki in dirigent Vitalso so morali priti osemnajstkrat pred zastor.

Ali sme moški prvi ponuditi dami roko? To vprašanje čujemo vsak dan, včasih celo več kakor enkrat. V principu gospod nikoli ne sme prvi ponuditi dami roke. Dama ima to prednost, da pokaže, ali je voljna, da se rokuje s moškim. Gospod se sme pred damo samo prikloniti, nakar odvrne dama lahko s poklonom ali pa s tem, da gospodu proži roko. Podajanje roke od strani dame je namreč več nego navadna vladnost. To je že znamenje iskrenosti. Dovoljeno pa je, da gospod prvi proži roko mlademu dekletu ali ženi, ki je mlajša od njega in ki se morda sramuje sama podati roko. So pa gotovi slučajji, ko je moški naravnost dolžan ponuditi dami roko. To so pred vsem slučajji, ko je treba dami pomagati, z drugimi besedami povsod tam, kjer je treba izkazati več nego običajno vladnost.

Odkod dobiva zemlja svetlobo? Zemlja dobiva svetlobo od sonca. Na podlagi najnovejših raziskavanj pa so učenjaki dognali, da proizlaga zemlja lahko tudi svojo lastno svetlobo. Neka nemška prirodoslovna revija piše o tem problemu sledeče: Že davno je mogoče z elektroskopom določiti takozvano zeleno črto severne svetlobe. Merjenje

svetlobe na Nizozemskem in v Kaliforniji je dokazalo, da je ta pojav neodvisen od kraja in časa. Ta svetloba prihaja od zvezd. Nekli ameriški astronom smatra, da dajejo poleg zvezd svetlobo tudi mete-

orji, ki neprestano padajo v zemeljsko atmosfero. Ker padajo s silno hitrostjo, nastane vsled trenja toplota, ki razpršuje meteore in napolnjuje zrak s finim kozmičnim prahom.

Dečji pokret v Jugoslaviji in na Češkem

Organizacija podmladka Rdečega križa pri nas se dobro razširja. Glavna njena naloga je zdravstvena vzgoja naše mladine, pri kateri naj mladina s ama z delom in nasvetom sodeluje. Letos 6. septembra se bo vršil v Beogradu prvi kongres podmladka Rdečega križa iz cele države, od katerega si je obetati najlepši uspeh. Podmladek bo naprosil vladarja, da vpiše prestolonaslednika Petra kot prvega člana in pokrovitelja v njegove vrste.

Kako velikega nacionalnega pomena je ta pokret, razvidno povsem jasno iz važnosti, katero polagajo nanj na Češkoslovaškem. 18. aprila je Podmladek čsl. Rdečega križa imel svoj kongres v Pragi in od predsednika republike, pa doli do skromnih kulturnih društev je vsa javnost z največjo pažnjo sledila in se udeleževala prireditve svoje mladine. Iz vseh krajev čsl. republike so prihiteli mali oddelci, slanci, ki so v «Legiji malih» na Letni z vso Čehom lastno resnostjo poročali o dosedanjem delu in uspehu ter anovani načrte za bodočnost. Razstavili so pri tej priliki tudi svoja ročna dela, ki so kazala vso iznajdljivost k udeleževanju stromeče mladine. K zborovanju so ljubezljivo povabili tudi zastopnike drugih narodov, posebno svoje zaveznike in sosedo. Naš kraljevin Srbov, Hrvatov in Slovencev so zastopali trije dorastli (2 iz Beograda, 1 iz Ljubljane) in trije podmladkarji.

V soboto dan 12. aprila ob 11. uri je bilo slavnostno zborovanje v češkoslovaškem parlamentu, kjer se je razglasila tridnevni velikonočni mir. Odlično občinstvo je napolnilo krasno, prostorno zborovalnico do zadnjega prostora, sprodati v parterju so se razvrstili v pestrem krogu podmladkarji, v ložah pa si videl odposlance tujih držav in poslanike, med njimi tudi našega poslanika Nešica.

Prišel je sam predsednik republike dr. Masaryk, ki ga je občinstvo burno pozdravilo. Sprejel je v veži odposlanca mladih «križarjev», ki so se mu zahvalili za prisrčni pozdrav, katerega jim je izročil ob zborovanju prejšnjega popoldne.

Zborovanje je otvoril podpredsednik češkoslovaške skupščine dr. inž. Botta. Za njim je pristopila govornikemu odru predsednica češkoslovaškega Rdečega križa hčerka predsednika republike, gđ. dr. Alice Masaryk. Občinstvo se je ob njenem nastopu kakor na migljaj dvignilo s sedežev: zakaj v njej gleda ne samo vzorno, neutrudljivo delavko za svoje zdravstvo in srečo, temveč tudi živo pričo vseh grozot, ki mu jih je prineslo neznanostno življenje za svetovne vojne. Predsednica je izpregovorila:

«Češkoslovaški Rdeči križ zahteva od vsakega člana svojega Podmladka, da varuje svoje zdravje in služi bližnjemu. Podmladkar naj se temeljito umiva, če se, kopije ter oblači v preprosto perilo in obleko! Pobrinite naj se za nekoga, ki mu je treba nege ali pomoči, in če bi bila to tudi evročica, drevo, žival. Služba bližnjemu je najlepša služba Boga. Češkoslovaški Rdeči križ veruje, da bo ob našem sodelovanju čez 20 let mnogo manj bolnihi nego danes, jedva polovica. Ne prevarite našega zaupanja! Na teh tleh se zbirajo zakonodavci. Mnogi izmed vas postanejo nekoč poslanci, dajali bodo narodu zakone ter z njimi dvigali zdravstvo republike. Pripravljajte se že danes! Zakaj le tisti je zmogel zakone dajati drugim, kdor sam zakone spoštuje. Pred seboj vidim zastopnike velikih svetovnih organizacij, naše Lige in društev Rdečega kri-

ža iz Božarske, Rumunske, Madžarske in Jugoslavije. Pozdravite vse domater jim sporočite: Mir Rdečega križa naj postane mir Evrope in vsemu svetu, da olajšava boječine trpečim ter dviga dušo zdravim ljudem.

Za vladu je pozdravil Podmladek Rdečega križa minister inž. Lad. Novak.

PROGRAM ČSL. PODMLADKA.

Nato je izpregovoril Jiří Oliva, dijak IV. razreda realke v Holešovicah: Je nas 250.000 v Podmladku čsl. Rdečega križa, a pod znamenjem Rdečega križa se zbira v ostalih državah na zemlji 6 milijonov mladine. Naša gesla so: Čistost in zdravje, ljubezen in pomoč bližnjemu. Učimo ter trudimo se med seboj, da bi se ravnali po teh geslih. Danes pa se obrnemo k vsem dorastlim ljudem.

Dorastli vojaki se bojujejo za svobodo naše domovine. Nas domovina dosega na potrebuje za tak boj. Toda tudi mi, njeni najmlajši otroci, ji hočemo služiti po svojih močeh. Dosegli bi radi, da bi našim vojakom sploh ne bilo treba iti v vojno, zato pa se bojujemo za mir, zato ga pripravljamo. Truditi se hočemo, da bi bili močni, zdravi in veseli, da bi si pomagali, nikogar ne zavidali, temveč vsakemu želeli vsega dobrega. V tem smislu se strinjajo z nami člani Podmladka Rdečega križa v mnogih, mnogih deželah.

Glejte, kaj vse delamo v Podmladku! Ali vi morate z nami! Danes vas prostimo, da bi nam pomagali, zakaj vi, odrasli ljudje lahko sami že uredite in urešite, kar mi hočemo in k čemu se žele pripravljamo. A to, kar hočemo in česar vas prosimo, je: Da bi se namisto za grotno korist in za osebne uspehe vsakdo bojeval za pravico in propeh vseh. Namesto nemagi in holani naj bi vsakdo telo in dušo odpiral solncu, vodi in zraku. Namesto sovraštva in lenobe naj se širi povsod ljubezen in radostno delo. K vsemu temu je treba, da se združimo vsi ljudje, ki smo dobesaj volje, k temu potrebujemo miru. Tega miru vas najbolj prosimo. Mislite naj to tri dš ter ga pripravljajte. Prosim vas, da z nami vred opustite egoizem ter namesto njega pomagate in služite bližnjemu. Za to veliko uslugo pa vas zagotavljamo: Zanašajte se mirno na nas! Češkoslovaška mladost ve, k čemu jok liše domovine, sledila bo njenemu pozivu roko v roki z mladino vseh narodov tega sveta. V boju proti egoizmu in v boju za občo zdravje bo pripravljala mir in ljudsko srečo. Danes pa vam kliče: Pojdite z nami!

Za tridnevni božji mir (trenga Dalj), ki je trajal od velike sobote do velikonočnega ponedeljka, se je izjavil tudi po en zastopnik - dijak rumunskega, bolgarskega in našega naroda.

Na galeriji nad odrom se je vbrat pestr venec praške mladine ter h koncu ob spremljanju rogov zapel himno češkoslovaškega Podmladka.

Na velikonočni ponedeljek je posteljal vsa mladina po Vitavi k staremu gradu Karla IV., h Karlovemu Tynu.

V torek dne 22. aprila so se odposlanci zglasili pri čsl. Rdečemu križu, kjer jim je gđ. Masarykova z uradnim osobnim ljubeznjivo razložitim ustroj čsl. Rdečega križa.

Ni treba še posebej omeniti, da so čsl. jugoslovenske odposlance sprejeli z največjo ljubeznijo. Kako se naj zahvalimo? Najbolje to storimo, če se tesno oklenemo našega Rdečega križa in njegovega Podmladka. Tudi nam je treba «bojlega miru», da bi se lahko svobodno in mirno razvijali. Pojdimo z Čehi!

—o—

Dr. Ljudevit Pivko:

Šifrirana pisma (D.R.U.P.)

15 XL

Finzi je prisedel k polkovniku, da bi boljše slišal.

«Gospoda, prosim, poslušajte pozornol! Gospod kapitan pravi, da druga ni.»

Začel sem.

«Dokazov vidim mnogo. Nekateri so bolj vnanjega, vojnotehniškega značaja, drugi so notranjega psihološkega značaja. Hočem jih navesti po vrsti.

Pismo imenuje Šmardo in Storch, dva znana legijonarja čistega značaja, polna idealizma. Spoznal sem oba v Veroni, ko sem obiskoval bataljon, kojega so vezhali moji oficirji in podoficirji pod vodstvom poročnika Vidmarja. S Storchom sem govoril dvakrat. Mož je imel žive, odkrite oči, iz kojih mi Slovani čitamo dušo. Kakor se ne čudim, ako se Italijani med seboj po besedah in izrazu lica in oči kmalu spoznavate, tako da niste več v dvomu, ali imate opravila s poštenjakom ali nepoštenjakom, tako se ne sme vam, gospoda, zdeti moje prepričanje prelakovno, da je bil ta mož nesposoben za avstrijskantsvo. Storch je tam v Veroni poznalo tudi več italijanskih oficirjev, med njimi pol-

kovnik Marchetti, mislim tudi gospod kapitan Mazzurana»...

«Da, spominjam se ga,» je pritrdil Mazzurana.

«Mož je bil dodeljen pozneje češkoslovaškemu izvidnemu oddelku v I. armadi in je dokazal svojo hrabrost. Prijavil se je celo k neizmerno nevarnemu podjetju, ki se je ponesrečilo na Gardskem jezeru in ou — siromak — je izgubil življenje na način, kakršnega ni zaslužil — 5. julija so ga obesili Avstriji v S. Alessandro (v Rivi). — O drugem, o Šmardi, pravi pismo, da ni dal znamenja, ko je trčila patrola ob Avstrije. Gospoda, usoda tega legijonarja ni jasna, toda smelo trdim, da niti on ni bil avstrijskants v naših vrstah... Lahko je avstrijskomu propagandnemu uradu izrabljati mrtvece v zločeste namene, toda mrtvim legijonarjem ne bodo mogli onesnažiti imen. Povejte mi, gospoda, ali niso ta-le pisma «Drup» prihajala iz Avstrije?»

«Ni dvoma, da so iz Avstrije. Sovražni letalce jih je stresel po fronti in za fronto,» je pojasnil Mazzurana.

«Morebiti so pošiljali tudi brožične telegrame v Italijo s podobnimi številkami?»

«Tudi telegrame imamo,» je pritrdil

polkovnik.

«V tem dejstvu leži opomin, da moramo biti pri obravnavanju predmeta skrajno previdni. — Vrnimo se k dokazom! Potegnili sem iz žepa svoj zapisnik.

«Gardska ekspedicija se je pripravljala v Veroni. Stirje legijonarji, opremljeni z vsem, kar rabijo, stoje na dvorišču in se poslavljajo od tovarišev. Imenujejo se: Alojzij Storch, František Tobek, Leopold Jofabek in naš Šmarda. Gledate jih, kako se poslavljajo od tovarišev. Trdi so njihovi obrazi, zavedajo se rizika svojega podjetja in volja je neoblomna, da poizkusijo izvršiti svoj nalog, prodreti tajno skozi avstrijske položaje pri Rivi. Vask ima svoj cilj. Gledate jih, kako podajajo prijateljem roke v slovo. Šmarda naročuje podporočniku Maršalku in Zagarju, naj javita sorodnikom, da je žrtvoval draga volje življenje za svojo domovino. Storch daje oficirju listič. Na lističu so besede: «Matka: Kateřina Storchová, Nová ves, pošta Bakov nad Jizerou.» Ali veste, gospoda, kaj znači tak listič. Gospod kapitan Mazzurana, vi ste bili navzoči pri tem prizoru. Prosim, povejte, ali ste imeli utis, da je kdo izmed četvorice bil sposoben za tajnega avstrijskanta?»

Mazzurana je odkimal.

«Gospoda, čuvstva ne morejo biti dokazi. Opozoriam na da odhajajoči

misli na svojo mater in ne daje značaj naročiti, ako sočasno misli na svoje nepoštenne posle, koje opravlja za Avstrijo! To dvojno se ne strinja. Moj oficir Zagar mi je pripovedoval dvakrat, da ni doživel nikdar tako globokih utisov v življenju, kakor ob slovesu te četvorice dobrovoljcev. «Tukaj je vrhunec, najvišji vrh vojne, kolikor sem je doživel,» pravi podporočnik Zagar.

Mnogo jasnejši bo vam dokaz, gospoda, ki ga vidim v drugem dokumentu, da imamo opravka z avstrijsko propagando. Letak imenuje pet novih drupanov, koje so poslali v Italijo.

«Ali poznate, gospod kapitan, teh pet drupanov?» je vprašal polkovnik Berti.

«Poznam jih.»

«Kje so?»

«Dva sta pri češkoslovaškem izvidniškem odredu pri VII. armadi, trije pri jugoslovaškem izvidniškem odredu VI. armade.»

«Točno! je pritrdil Berti in major Finzi je prikimal.

Meni je njuno potrldilo dokazovalo, da so se dobro informirali, kje je kdo.

«Kje ste jih spoznali? Ali so vam žele tukaj v Italiji po njihovem prihodu?»

«Jugoslovaško oficirje poznam iz za 21. julija, češka dva pa iz za 1. avgusta. Videl sem ju v Mompianu, ko sem pregledoval svoj odred. Da ne

znani iz Avstrije, ali ste jih spoznali

vem točno, govoril sem samo s podporočnikom Mikulikom; drugi, Jung, je bil slučajno odsoten.»

«Kje je bil Jung?»

«Na položaju na Adamellu.»

Polkovniku Bertiju sem čital v obrazu, da so čudi. Bil sem pa prepričan, da mu je vse znano.

«Kako, za Boga, je prišel ta človek na fronto, in sicer na tako važen položaj?»

«To je stvar češkoslovaškega odreda pri VII. armadi. Čehoslovaški ga ne smatrajo za drupana, kakor vi.»

«A to vendar ne sme biti!.

«Gospod podpolkovnik Vecchiarelli je bil tudi takega mnenja, a je uvidel, da Čehoslovaki v tem slučaju niso ničesar riakirali. Uspehi, koje je Jung dosegel, so najboljši dokaz o njegovi zanesljivosti.»

«Trije drugi, koje navaja letak, pa še niso uvrščeni v odred, ki deluje na fronti?»

«Eden izmed njih, Anto Curid, je sedaj v odseku 14. divizije pri oddelku podporočnika Svetca, da se informira o položajih in načinih službe v Italiji.»

«Kdo ga je poslal?»

«Jaz.»

«Gospod kapitan, ali ne vidite, da je vaše postopanje neprevidezno, naravnost pogrešno?»

(Dale trditeljstvo)

Gospodarstvo

Obrtni svet

pri uradu za Pospeševanje obrti
je imel te dni svojo prvo sejo, katero je vodil šef oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani dvorni svetnik dr. Marn. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je imenovalo v ta svet naslednje gg.: Eng. Franchetti, I. Zadravca, Fr. Ravnikarja, I. Košaka, inž. V. Turnška, E. Ogrica, I. Gumzeja, I. Rebecka, I. Volka, dr. I. Plessa, dr. R. Marna, dr. F. Rateja, inž. L. Novaka, inž. G. Gulič, I. Založnika ter zastopnika inspekcije rada v Ljubljani in Mariboru. G. Kravos iz Maribora je radi tehničnih razlogov odložil mesto v obrtnem svetu.

Za predsednika obrtnega sveta je bil soglasno izvoljen g. Eng. Franchetti, načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani, za podpredsednika pa g. I. Zadravca.

G. ravatelj G. Gulič je nato poročal o delovanju Urada za pospeševanje obrti. Delovanje urada trpi jako radi pomanjkanja kreditov. V letu 1923 je pridobil urad 13 tečajev, katerih se je udeleževalo 102 mojstra in 241 pomočnikov. Iz tega obsežnega poročila sledi, da je urad z vsemi energijami na delu, da se svojih nalog povsem zaveda, nima pa do volj finančne moči, da bi mogel svoje delovanje razviti.

Dvorni svetnik g. dr. Marn pojasnjuje, da stavi oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani v proračun vedno primerne svote, da pa jih črta že ministrstvo, nato pa še komisija poslancev in finančno ministrstvo. Pri ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu obstaja centralni fond za povzdigo obrti v znesku 2.000.000 Din, od katerih pa mi ne vidimo ničesar.

Na seji se je tudi sklenilo, da se urad obrne na posamezne denarne zavode za podporo. Seje obrtnega sveta se bodo vršile po potrebi.

G. dr. Pless je poročal o državnih obrtni banki ter omenjal, da je bil zakon prehitro sestavljen ter prikrojen predvsem za srbske obrtnike. Sedanji minister dr. Krizman je zakon sistiral. Ministru so bili predloženi predlogi Trgovske in obrtniške zbornice, med njimi tudi obširen predlog g. Zadravca, po katerem naj bi se zadovoljilo tudi Slovence in Hrvate.

G. Franchetti se je končno zahvalil g. dvornemu svetniku dr. Marnu za trud, ki ga je imel z oživitvijo obrtnega sveta, nakar je g. dvorni svetnik dr. Marn zaključil sejo.

Z vinskih trgov

Na vseh evropskih vinskih trgih se opaža kritično stanje: ponudba je znatno večja nego povpraševanje. Podoba je, da svetovni konzum vina močno pada in da v državah, v katerih je bila pivovarska industrija za časa vojne bila precej omejena, sedaj s ponovnim oživljenjem pivovarstva raste konzum piva na škodo vinskega konzuma. Eden najdaljših vzrokov splošne vinske krize pa je tudi zabrana življenja alkoholnih pijač v Združenih državah, ki so s svojim številnim prebivalstvom poprej konzumirale precejšen del svetovne vinske produkcije.

V zadnjem času pa prihajajo vedno pogostejše vesti, da se namerava v Združenih državah delno ukiniti alkoholna zabrana in dovoliti življenje lažjih alkoholnih pijač. Od tega si države, ki imajo precej lahkih izvoznih vin, obetajo ojačanje vinske krize. Nedavno dospela vest, da se je v državi New York že dovolil konzum lahkih vin in piva, je bila že prezgodnja.

Na naših jugoslovanskih trgih se je položaj vedno enak. Opača pa se v zadnjem času tendenca rahlega slabljenja cen, ki so bile doslej kljub kritičnemu stanju vinske kupčije dokaj čvrste in inozemstvu niso konvenirale. V Sloveniji notirajo navadna vina 4 do 5 Din, boljše 5 do 6 Din, prvovrstna 7 do 9 Din, starjši leniki 10 do 14 Din za liter franko vtovorna postaja. Največji promet izkazuje Vojvodina, ki je že prodala približno dva tretjini svojih zalog, največ v Srbijo. Cene v Vojvodini so 3 do 12 Din za liter po kakovosti. Vesti iz Hercegovine poročajo, da so tam močnejši vinski trgovci v zadnjem času izvozili večje količine vin v inozemstvo. Cene hercegovinskega vinom se gibljejo med 5,25 do 7 Din. V hrvatskih vinskih krajih notirajo: nova vina 4 do 5 Din, stara 5 do 7, specialna 7 do 12 Din za liter. Dalmatinska vina so v cenah popustila. Razmeroma živahen promet beleži srbska vina, ki so v cenah nadalje čvrsta.

Poslabšal se je položaj v Italiji, kjer vlada kupčijsko mrtvilo. Cene slabih vin nazadujejo, dočim so boljše vinom čvrste. Največ se povprašuje v Sikeliji po Marsali in boljše 14 do 16 odstotnih vinih, ki notirajo 380 do 525 lir za hl. — V Madžarski so izgubili dobrega odjemalca Avstrijo, kateri madžarske cene ne konvenirajo več. Prvovrstna madžarska vina notirajo 5000 do 8000 mK za liter z vtovorne postaje, srednja (9 do 10 odst.) 2000 do 2800 mK. — V Češkoslovaški je vinski trg zopet oživel in so cene čvrste. Domače zaloge so že precej razprodane. Bratislava nova vina notirajo 6,5 do 6 Kč.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (8. t. m.)
Pšenica: baška, 79 do 80 kg, 2 odst. defektna povpraševanje 317,5, ponudba 320. Rž: baška, ponudba 325. Turščica: baška, promptno 227,5, 232; za maj, 227,5, 232,5; za junij, ponudba 240; banatska, promptno, paritetno v Senti ponudba 230. Moka: »a« dvojna sipka, ponudba 400; »b«, 480, 485; »c« 490, 485; »d« 380, 385. Tendence so nestanovitne. Promet okrog 65 do 70 vagonov.

Ljubljanski živalski sejem (7. t. m.)
Dogon: 404 konji, 48 volov, 81 krav, 10 telet, 592 prašičev. Kupčija je bila jako živahna. Izredno dobri volji so se prodajali do 15,50 Din kg žive teže za Italijo in Avstrijo. Običajni dobri domači volji so imeli ceno do 13,50 Din, srednji do 12 Din, krave debele do 12 Din, za klobase 7 do 9 Din, teleta do 18,50 Din za kg žive teže. Posebno živahno je bilo na vinskiem trgu. Bilo je dovolj prodajalcev in veliko kupcev. Prodajali so se prasci, stari od 6 tednov dalje po 250 Din dalje za komad. Za konje je kljub velikemu dogonu bilo jako malo interesentov. Dobri navadni konji so se prodajali povprečno po 7500 dinarjev komad.

Dunajska blagovna borza (7. t. m.)
Cene večinoma nespremenjene. Kupčija precej živahna. Notirajo za 1 kg: pšenica domača 8350 do 8450 aK, jugoslovanska 3000 do 3050 aK, rumunska 3400 do 3550 aK, pivovarski ječmen domači 3400 do 3550 aK, češkoslovaški 3550 do 3850 aK, turška 2700 do 2800 aK, pšenica moka »b« domača 5700 do 5800 aK, madžarska 5250 do 5350 aK.

Občne zbornice imajo: »Petovica«, usnjarska industrija, d. d. 23. maja ob 11. uri v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani; Milana in svečarna, d. d. v Ljubljani dne 26. maja ob 15. uri v prostorih Gospodarske zveze v Ljubljani; trgovsko - industrijska d. d. »Merkur« v Ljubljani 26. maja ob 15. uri v poslovnih prostorih tiskarne »Merkur« v Ljubljani; Splošna stavbna družba Maribor dne 30. maja ob 10. uri v pisarniških prostorih družbe v Mariboru.

Pristaniški promet na Sušaku v mesecu aprilu je bil nastopen: Dospelo je 22 parnikov in 60 jadenic s skupno tonazlo 14.200 ton. Osební promet je znašal okrog 6000 oseb. V inozemstvo se je izvozilo okrog 5300 kubičnih metrov lesa in 540 ton žit. Ostali izvozni predmeti so bili cement, premog in žito.

Napredno obrtniško društvo v Ljubljani je imelo dne 6. maja t. l. prvo sejo v restavraciji »Pri Mraku«. Udeležili so se vsi odborniki. Na seji se je odbor, izvoljen na obnem zboru dne 24. aprila, konstituiral in je bil soglasno izvoljen za tajnika g. Ferdo Primožič, za blagajnika g. Ivan Kersnič, za blagajnikovega namestnika pa g. L. Pičman. Za predsednika je bil že na obnem zboru izvoljen g. Josip Turk. Razpravljalo se je nadalje o na obnem zboru sklenjenih izpremembah pravil. Dva člana je odbor izključil. Na obnem zboru sklenjeno resolucijo je odbor redigiral in se glasi: 1.) Napredno obrtniško društvo prosi nadzorstvo JNS, da upošteva vsa svoja politična moč, da se ugotovi zahtevam po gnetnem zboljanju našega požitnovalnega uradništva. 2.) Šolski strokovni pouk naj bo brezplačen. Plača naj država, občina ter Trgovska in obrtniška zbornica. Pouk naj se vrši v dela prostem času. 3.) Država naj opusti ali omeji na najpotrebnejše vse naprave rokodelske vrste, kakor na pošti, železnici, v kazničnih itd.; tako naj opusti tudi ljubljanska občina vse naprave v lastni režiji, katere osobito malim samostojnim obrtnikom, davkoplačevalcem odjedajo zaslužek. Posebno protestiramo proti napravi poklicnega gasilstva, ki izvršujejo vsa rokodelska dela. — Sklenilo se je tudi, da bo društvo priredilo v najkrajšem času koncert maja ali meseca junija družabni večer. V to svrhu se je izvolil pripravljalni odbor, obstoječ iz 6 odbornikov. Sklepele so se nadalje o malih inercitah v naprednem časopisu. Po daljši debati o stanovskih vprašanjih in davčnih zadevah je predsednik g. Turk zaključil sejo.

Podružnica ljubljanske banke v Novem Sadu. Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo te dni osnovanje podružnice ljubljanske Zadrugne gospodarske banke v Novem Sadu.

Neuspeh zagrebskega velikega sejma. Iz Zagreba poročajo, da sejem ni tako uspel, kakor se zatrjuje z oficijelne strani. Kriva da temu ni toliko splošna gospodarska kriza kakor posebno slaba propaganda in politična pristranost uprave Zagrebskega zbora.

Konkurz majhne banke. Iz Zagreba poročajo: Proglašena je konkurz nad Ratarsko banko, d. d. v Virovitici. Zavod se je osnoval po vojni in se je hotel baviti z izvozom živil in živine v Avstrijo, toda že prvi večji posli so se končali neuspešno in je sedaj zavod prišel v konkurz.

Prvi kupon južne železnice. Z Dunaja poročajo: Uradni list objavlja razglas Donavsko - savsko - jadranske železnice, po katerem se bo izvršila zamena starih obligacij južne železnice v obligacije Donavsko - savsko - jadranske železnice dne 15. maja. Obnem se

izplača prvi dne 1. marca dospeli kupon z 52 centi dolarske valute. Ta znesek odgovarja renti, ki so je plačala s strani Avstrije, Madžarske in Italije za l. 1923. pariškemu komiteju. Marčev kupon novih obligacij bi se moral po akordu plačati s 8,60 zlate krone; toda ker jugoslovanska vlada se ni poravnala deleža, ki pade nanjo, so izplačajo za enkrat le 3 četrtine kupona. Čim Jugoslavija izpolni svojo obveznost, bo izplačana tudi četrtina kupona.

Likvidacija v lesni industriji. Industrija drva, d. d. v Zemunu sklicuje za 19. maja redno glavno skupščino, ki bo sklepala o likvidaciji podjetja. Zadnja družbina bilanca ne izkazuje nikakega dobička.

S tržišča mineralnega olja. Petrolejski rafineriji »Danica« v Bosanskem Brodu se je posrečilo si zagurati dobavo 10.000 ton surovega ruskega olja potom neposrednih pogajanj z zastopniki sovjetske republike, in to kljub neurejenim razmeram, ki vladajo še vedno med nami in sovjetsko republiko.

Spedijsko podjetje »Jugoport« d. o. z. je otvorilo nedavno na Sušaku svojo tretjo podružnico (Strossmayerjeva ulica 71, I. nadst.).

Gospodarski vestnik, št. 5, ki izhaja v Gorici, ima zanimivo vsebino, nanašajočo se na razne panoge kmetijstva. List izhaja mesečno in stane letno 10 lir. Uredništvo in uprava: Gorica, Via Giosuè Carducci 7, I. nadst.

Dobave. Pri odložitvi za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 27. maja t. l. ofertalna licitacija glede dobave suknja, blaga za podlogo in sukanca za mornarske obleke. Natančneje v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani. — Mestna občina ljubljanska rabi nujno približno 10 kubičnih metrov lepega rezanega hrastovega lesa za popravilo mostov. Podatki o dimenzijah in pogoji se zvedo v mestnem stavbnem uradu, kjer je oferte vložiti do 13. maja.

Zopet bančni polom v Italiji. Banca commerciale di Terra di Lavoro v Caserti s podružnicami v Neaplju in v raznih drugih južnih italijanskih mestih je ukinila poslovanje in zaprosila za poravnalno postopanje.

Narščanje števila konkurzov v Italiji. Po podatkih statističnega urada milanske trgovinske zbornice je bilo v prvih treh mesecih t. l. otvorjeno v Italiji 1805 konkurzov napram 1208 v istem razdobju l. 1923., 722 v istem razdobju l. 1922., 252 v istem razdobju leta 1921. in 155 v enakem razdobju l. 1920. — **Švicarsko posojilo Državne hipotekarne banke prejeta.** Narodna banka je prejela 15 milijonov švicarskih frankov in jih odobrila Državni hipotekarni banki po tečaju 7,20 za 100 Din, t. j. 1388,9 Din za 100 šv. frankov. V naši valuti znaša posojilo torej nad 208 milijonov dinarjev.

Sokol

Mladinsko popoldne »Sokola I.« — Društveni naraščaj in deca izvajata pri nedeljski prireditvi skupinske proste vaje, župne proste vaje in razne rajalne igre. Vstopnice po 3, 2 in 1 Dinar ima v predprodaji brat Turk. Prečermova ulica 48. Zdravo!

Sokol II. objavlja, da je zbiralšče za župni izlet v nedeljo dne 11. t. m. ob tričetrt na 7. jutraj v realki. Odhod točno ob 7. Udeležba obvezna za vse članstvo in naraščaj. Člani v kroju. Majhen prigrizek je vzeti s seboj.

Tehnični odbor župe Ljubljana I. je sestavljen takole: načelnik br. Miroslav Ambrožič, njegov namestnik br. Drenik Bojan, člani: Miklavc, Svetlič, Ryška, Kušker, Smole, Capuder, Prosenec ter okrožni načelnik, članice: Friesova, Vargova, Pogačnikova, Remičeva ter okrajne, Načelnica je sestra Cigojeva, njena namestnica pa Friesova.

Javno delo župe Ljubljana I. v letošnjem letu. Župni zlet letos odpade. Za župno neobvezna sta pokrajinska zleta v Zagrebu in Sarajevu, vendar se želi, da se članstvo po svojih močeh udeleži obeh izletov. Na pokrajinskem zletu v Zagrebu nastopi župa s posebno točko, in sicer s simultanimi vajami na 5 konjih na posebno godbo, ki jo je zložil br. Švajgar. — Namesto župnega zleta se udeleži župa Ljubljana I. korporativno slavnostnega vzidavanja spominskih kamnov v novi sokolski dom na Taboru dne 8. in 9. junija. Dolžnost vseh župnih društev je, da se v čim večjem številu udeležijo te pomembne sokolske prireditve. — Koncem avgusta priredi župa Ljubljana I. naraščajski dan v Dol. Logatcu. Pri tej priliki se vrši tudi naraščajška tekma, in sicer tekmuje moški naraščaj v prostih vajah, v skoku v višino in daljino ter v teku preko zaprek, ženski naraščaj pa v prostih vajah, v skoku v višino in daljino ter v štafetnem teku na 400 m.

Seja Češkoslovaškega-jugoslovanskega Sokolskega Saveza se vrši dne 15. maja ob 3. popoldne v Pragi. Na dnevnem redu je poročilo o dosedanem delu, vzpored za bodočnost in o zopetni ustanovitvi Slovenskega Sokolskega Saveza. Od jugoslovanskega Sokolstva se udeležijo seje bratje starosta E. Gangl, podstarosta dr. Lazar Car, tajnik dr. Fux in starosta župe Zagreb dr. Gavrančič.

Sport

Službene objave LLAP

Klubi se opozarjajo, da javijo svoje hazene sekcije LLAP. Priloži naj se k prijavi sto Din za članarino 1924 in 25 Din za vpisnino. Prijava naj se pošlje na naslov F. Bar, Cankarjevo nabrežje 5. — Sklene se, da se vršita v mesecu maju dva trening-mitinga, kot priprava za izbrni miting LLAP. Aranzhna teh dveh mitingov prevzameta po dva in dva klub skupaj (Ilirija-Lask, Primorje-Jadrans). Termin naj se pravočasno javijo podsavezu. — Na teh mitingih morajo sodelovati vsi klubi, včlanjeni v LLAP. Tajnik I.

Flume : Hermes — Flume : Ilirija. — Kot prvi ilirijanski klub nastopi 10. in 11. t. m. v Ljubljani F. C. »Flume« z Reke, da absolvirata prvi dan nogometno tekmo proti Hermesu, drugi dan proti Iliriji. Sportni odnosi med Jugoslavijo in Italijo so se pričeli šele letos v marcu z gostovanjem Torino F. C. v Zagrebu, nadaljevali so se nato z gostovanjem Gradjanskega v Turinu in Milanu, ljubljanskega Primorja v Trstu ter veronske Hellas v Splitu. Z izjemo prvih tekem v Zagrebu so doživela jugoslovanska moštva v teh srečanjih neuspehe. Upoštevati je treba sicer, da sta zgrubila Gradjanski in Hajduk tekme v prvi vrsti vsled tega, ker preživljata hudo notranjo krizo, vendar pa so italijanska moštva dokazala, da so prvorazreden protivnik in da je vsako podcenjevanje italijanskih moštev brez podlage in pogubonosno. Ilirija in Hermes sta dolžna sama sebi in našemu sportu, da se na tekmi proti svojemu prvemu italijanskemu protivniku »Flume« skrbno pripravita. »Flume« je po seriji uspehov v zadnjih mesecih pridobil velik renome. Premagal je ofi-

cijskega prvaka Reke »Glorio« s 1 : 0 in 3 : 2, prvi tržaški klub Unione Olimpia Trst s 3 : 1, kombinirano moštvo Haška s 2 : 1 in z visoko diferenco več hrvatskih klubov v Primorju. Moštvo je mnogo pridobilo s tem, da mu je pristopilo več prvorazrednih igralcev iz Genove in Bologne. — Pričetek tekme v soboto ob 18., v nedeljo ob 15.30. Prodaja kart v trg. J. Gorec. Zlžane vstopnice za redno članstvo, dijake in v jakе se dobi samo v predprodaji.

S. K. Ilirija je dobil od JNS. brzotjavno ponudbo, da bi prihodnjo nedeljo 11. t. m. igral v Zagrebu proti našemu olimpijskemu moštvo. Z ozirom na že sklenjeno tekmo s S. C. Flume še ni gotovo, ali se bo Ilirija odzvala temu sportno zelo častnemu pozivu.

Češkoslovaški nogometaši za Olimpijado. Češkoslovaška nogometna zveza je nominirala nastopni dve moštvi za Olimpijado: A moštvo: Staplik, Hofer, Hofer, Kolenaty, Kada, Mahrer, Sedlaček, Stapl, Vanik, Viček, Jelinek. B moštvo: Hochmann, Kuchynka, Selfert, Krombholz, Pernar, Mika, Novak (Vikt. Žizkov), Novak I. in Novak II. (Židenice), Reljak, Kratochvil. Igralci odidejo od 18. do 21. t. m. v Marijske Lazni, odkoder odpotujejo v Pariz.

Nogometno prvenstvo Španije. Preteklo nedeljo se je vršila v San Sebastianu finale tekma za prvenstvo Španije. Igrala sta Real Irun in Real Madrid. Zmagal je Real Irun s 1 : 0 ter s tem dobil prvenstvo Španije za to leto.

Sportni klub Svoboda naznanja vsem članom, da se vrši v soboto 10. t. m. v gostilni Zagorec, Florjanska ulica št. 36 sestanek, ter je z ozirom na važnost istega udeležba za vse člane brez izjeme obvezna.

Odhod naše reprezentance v Pariz je določen za 19. maja. Z moštvo potuje savezni kapetan Sekulič ter član saveznega odbora Mihajlovič.

Št. 2987/19—265.

Razglas

Na podlagi rešenja gospoda ministra pravde z dne 24. junija 1922., S. br. 5873 in z dne 29. junija 1923., A. S. br. 6337 prodala se bo potom javne ustne licitacije celokupna premična in nepremična imovina nemških podanikov »Bratje Winkle« v Sevnici v Sloveniji.

Licitacija se bo vršila dne 15. julija 1924 v občinski pisarni v Sevnici in sicer se bo pričela ob 9. uri, končala pa ob 15. uri.

Imovina, ki se bo prodala, obsega:

A.

Imovina protokollirane firme »Bratje Winkle« (Brüder Winkle):

1. zemljišča v kat. občini Sevnica* pod a) vložno številko 354; b) vložno številko 534;
2. zemljišča v katastrski občini Meten vrh pod vložno št. 3;
3. vse stavbe na pod 1. in 2. navedenih zemljiščih;
4. ves živ in mrtvi inventar, ki je last firme »Bratje Winkle« in pripada k tej imovini, kakor tudi sploh vsi stroji fabrike, vse premičnine ter zaloge te firme.

B.

Privatna imovina Julija Winkle:

- a) zemljišče v katastralni občini Sevnica pod vl. št. 517;
- b) zemljišča v katastralni občini Starvas - Videm pod vl. št. 117;
- c) vse stavbe na teh zemljiščih.

C.

Privatna imovina Andreja Winkle:

- a) zemljišča v katastralni občini Sevnica pod vl. št. 493;
- b) zemljišča v katastralni občini Ledina pod vl. št. 303. in 311.;
- c) vse stavbe na teh zemljiščih.

Pogoji za licitacijo so:

1. Pravico licitacije imajo le naši državljani, ki po zmislu člena 40. Uredbe o imovini neprijateljskih podanikov niso izključeni od licitacije. Zato je vsak licitant dolžan pred pričetkom licitacije doprinesiti dokaz o sposobnosti, da more licitirati;

2. Od licitacije so izvzete terjatve firme pri denarnih zavodih, pri čekovnem uradu in denarne zaloge v blagajni, ki spadajo v sekvestracijsko maso;

3. V kolikor gre za imovino pod A se prodaja razteza na celokupno imovino firme »Bratje Winkle«, t. j. na fabriko z vsemi njenimi pripadnostmi, premičnine, zemljišča in pa celokupna aktiva in pasiva;

4. Glede nepremičnin, ki se prodajo na javni dražbi, je merodajno stanje v zemljiški knjigi na dan licitacije;

5. Imovine navedene pod A, B in C se prodajo oddvojeno vsaka za-se,

Vzključna cena znaša:

Glede imovine pod A. 4.050.000 dinarjev,

glede imovine pod B. 36.400 dinarjev,

glede imovine pod C. 106.000 dinarjev.

6. Vsak licitant mora pred licitacijo pri finančni deželni blagajni v Ljubljani položiti kavicjo v znesku 10 odst. posamezne vzključne cene v gotovini ali državnih vrednostnih efektih ter pred pričetkom licitacije voditelju licitacije predložiti izvršno pobotnico o položeni kavicji;

7. Izdražitelj mora po izvršeni licitaciji položiti še 10 odst. izlicitirane cene pri finančni deželni blagajni v Ljubljani in tozadevno uradno potrdilo tekem 3 dni predložiti sekciji za sekvestre v Ljubljani.

8. Prodaja je za državo obvezna še le, ko jo odobri gospod minister pravde, a za izdražitelja takoj, ko je licitacija končana.

Obrat fabrike vodi do dneva odobrenja licitacije na račun kupca državnih komisar.

Kupec mora nositi od dneva licitacije vse stroške za plače, mezde in zavarovanje na podjetju zaposlenega osebja, kakor tudi prevzeti v plačilo vse davke in javne davščine.

Izlicitirana imovina se izroči kupcu, čim gospod minister pravde odobri prodajo in kupec položi izlicitirano vsoto po določilu gospoda ministra pravde.

10. Kupec je dolžan obrat fabrike v navadnem obsegu vzdržati najmanj eno leto po izročitvi fabrike.

11. O vseh spornih vprašanjih, ki bi po izvršeni licitaciji nastala vsled te licitacije bodisi glede objektov zlicitirane imovine, bodisi v kakršnem koli drugem pogledu, razsodi končno veljavno gospod minister pravde in je vsaka pravdna pot izključena.

12. Pojasnila v zadevi daje sekcija za sekvestre v Ljubljani s čegar dovoljenjem se lahko ogledajo tudi predmetne imovine na licu mesta.

V Ljubljani, dne 27. aprila 1924.

Ministrstvo pravde, sekcija za sekvestre v Ljubljani.

Šef sekcije
Zamida.

MAURICE LEBLANC TIGROVI ZOBCE

16

«Ona je bila, ona je vse to naravila, razumeš... Sauverandova spremljevalka... Takoj sedaj ti to povem, ker se bojim samega sebe, da ne postanem slab... Da, slabši sem postal!... Tako resna je in tako otroški izraz ima v svojih očeh, nedolžna... in vendar je ona, samo ona... zapomni si njeno ime, Mazeroux! To je Florenca Levasseurova in v moji hiši stanuje, da... Druge ženske... niti ne spominjam se nobene več! To so bile kaprice. Ta pa... da, Mazeroux, treba jo je aretirati, rešiti me moraš njenih oči, ki me žgo... Če me je ne rešiš, jo ubijem, kot sem ubil Dolores (op. ur., cika na «Afero Kesselbachovo», drug slaven roman iste serije). Ves sem kakor otrovan. Kajti še drug mož je, ki jo ljubi, to je Gaston Sauverand... Prokleti!... Ubila sta Fauvillea, dečka in starega Langernaulta, in ona dva, ki tam visi, in Kozmo Morningtona, in Vérota, in še druge... To sta dve pošasti... zlasti ona... toda, kadar jej pogledaš v oči...»

Govoril je tako stih, da ga je Mazeroux jedva razumel. Pri tem je imel obraz spačen, kakor da rije po njem kak strašen strup. Ta pojav je bil tem strašnejši, ker tega moža s čudovito energijo ni doslej mogla skrušiti nikakršna stvar. Vendar ga pa njegovo nepremagljivo živčevje ni zapustilo. Mazeroux mu jame prigovarjati in ga tolažiti. Govoril je dolgo in ni dobil odgovora. Ko pa pogleda, kaj je z gospodarjem, vidi na svoje začudenje, da gospodar spi v avtomobilu spanje pravičnega, trdno spanje zdravega človeka, ki si je olajšal dušo in ima lahko vest.

Zjutraj se zbudi in pravi:
«Včeraj sem menda govoril celo kopo bedarij. Pa mi ni žal. Moja dolžnost je, da rešim gospo Fauville-ovo za vsako ceno, in da dobim pravega krivca v pest. Ta naloga je prav posebno moja in prisegam ti, da jo bom izvedel do kraja. Nocoj bo Florenca prenočila v zaporu.»

«Pomagaj vam bom, gospodar!» pravi Mazeroux z nekakšnim čudnim glasom.

«Ne potrebujem pomoči nikogar! Če se dotakneš le enega lasu te ženske, te raztrgam na kosce. Ali sva sporazumna?»

«Sva, gospodar.»

«Torej miruj sedaj!»

Od prvega avta, ki je pridiral tam mimo, sta dobila primerno količino dobrega bencina in nato odbrzela proti Parizu. Jeza, katero je Perenna kuhala, se je izpreminjala v naglico. Kakor v kinu so letali mimo njih krajci Chartres, Rambouillet, Chevreuse, Versailles. Prebivalci so morda mislili, da je letel mimo njih meteor. Potem dospeta v Saint Cloud in v Bulonjski gozd in šele tukaj Perenna nekoliko zavre. Vendar dirjata dalje na Place de la Concorde.

Tu vpraša Mazeroux:

«Kaj, kako? Se li ne vračate domov?»

«Ne! Najprej je treba opraviti, kar je najvažnejše. Ano Marijo Fauvilleovo je treba rešiti, odvzeti jej je treba turobni samomorilni namen in jej povedati, da sta prava krivca najdena.»

«In potem?»

«Potem moram govoriti s policijskim prefektom.»

«Gospod Desmaliens se ne nahaja v Parizu. Vrne se šele danes popoldne.»

«Potem pojdem k preiskovalnemu sodniku.»

Ta pride v urad šele opoldne, sedaj pa še ni enajst.

«Videli bomo.»

Mazeroux je imel prav. V justični palači ni bilo nikogar. Nekje v bližini poobeduje don Luis skupno z Mazerouxjem. Potem odideta na policijo. Perenna je tako nemiren in nestrpen, da to zapazi tudi Mazeroux, ki ga vpraša:

«Ste li še vedno odločeni, gospodar?»

«Bolj kot kdaj! Med obedom sem prebral novine. Ana Marija je zopet poskusila nov samomor, hotela se je zaleteti z glavo v steno. Moraji so jo zvezati, sedaj pa odklanja vsako hrano. Moja dolžnost je, da jo rešim.»

«Kako?»

«Povedati moram pravega krivca. Izsledniku povem, da mu nocoj privedem Florenco Levasseurovo, mrtvo ali živo.»

«In Sauverand?»

«Tudi on pride na vrto, razen...»

«Razen?»

«Razen, če ga jaz sam ne... odpravim.»

«Gospodar!»

«Miruj!»

Na sodišču se okrog njih pričenjajo zbirati novinarji, ki so slavnega Perenna spoznali in ki sedaj iščejo novic. Perenna jim pravi:

«Gospodje, izvolite javiti: Od danes prevzamem jaz obrambo Ane Marije Fauville, ker sem se prepričal o njeni nedolžnosti. Vsega se hočem posvetiti njeni zadevi.»

Presenečenje je bilo splošno. Ni li on v prvi vrsti dosegel njeno aretacijo? Ni li on pripomogel k vsem dokazom, ki govore proti njej in si so skoraj neizpodbitni?

«Da, toda ti dokazi,» pravi, «ne drže in ovreči hočem vsakega posebej. Ana Marija je žrtev »ločincev«, ki so delovali proti njej z vrsto najbolj nečuvnih mahinacij. Te ljudi hočem izročiti roki pravice.»

«Toda zobje, njihov ugriz?»

«To je slučaj, čudovit in redek sicer, toda vključ temu samo slučaj. Vsi drugi dokazi govore sedaj proti temu. Sicer pa niti ta ni tako prepričevalen. Če bi bilo ona res sposobna, da stori takšne čine, bi bila tudi toliko sposobna, da ne zapusti takšnega dokaza proti sebi.»

«Vseeno...»

«Nedolžna je, vam pravim. In baš to hočem še danes povedati preiskovalnemu sodniku, katerega sedaj iščem. In vrhu tega je treba njej viliti novih moči, nove nade, zaupanja. Če bi se nesrečnica res sama umorila, bi njena smrt za vedno težila vse one, ki so obtožili nedolžno. Jaz vsekakor hitim in potrebno je...»

Ta hip se prekine. Njegove oči so v skupini novinarjev zagledale nekega neznanca, katerega je pa že menda nekje videl. Nekam znan se mu zdi. Neznanec je nekoliko ob strani in si tam nekaj beleži ter pozorno posluša Perennovo pripovedovanje. Perenna nalahno vpraša Mazerouxa: «Poglej si onega tam? Zdi se mi znan. Ali se morda ti spominjaš njegovega imena? Kje za vraga sem ga neki videl?»

SINGER ŠIVALNI STROJI so na vsem svetu poznani kot najboljši

Singer šivalni stroji, Bourne & Co., New York 709/a Prodaja na obroke
Ljubljana, Selenburgova ul. 3

Centrala za SHS:

Zagreb

Marulićeva ul. 5

Zastopstva v vseh mestih

Gostilna „pri Štefanu“

Ljubljana, Miklošičeva cesta 4

toči prvovrstno dalmatinsko vino
in olivno olje, sprejemajo se abo-
nenti na hrano, vsako soboto in
nedeljo se dobe morske ribe.

Priporoča se za obilen obisk

2324/a

Bujas in drug.

Trgovska hiša

v Ljubljani (Jugoslaviji)

v bližini glavnega kolodvora, s prostornimi
skladišči za veletrgovino, takoj prostim stano-
vanjem in obsežnim zemljiščem 2205/a

se ugodno proda.

Dopisi pod „Trgovska hiša“ na ALOMA
COMPANY, anonimna družba, Ljubljana.

MINA:

Za bežjo voljo, nikar ne
pozabi kupiti si jumper
pri

A. Sinkovic in K. Soss

Tam dobiš: volnen jum-
per od Din 88.— naprej.

Švilen jumper po
Din 180, 250, 325, 440.
Etanin in opal bluze
od Din 134.—.

Zunaj naročila pošiljo občasno

LOKAL

za pisarno, v sredini mesta: Kolodvorska, Dunajska,
Sodna ulica ali v bližini se išče za takoj, alto mo-
goče, z uporabo telefona. — Cenjene ponudbe pod
„Lokal“ na upravo „Jutra“. 2307/a

Kdor hoče kaj prodati!
Kdor hoče kaj kupiti!
Kdor išče službo itd.
naj inserira v „Jutra“

AKTIENGESELLSCHAFT VORN
SEIDEL & NAUMANN DRESDEN
Katalogi brezplačno! 2090/a

Pristni
vinski
destilat

COGNAC MEDICINAL

Parna veležanljarna ROBERT DIEHL, Celje (Slovenija)

2210/a

Inženjer

se išče za takojšnji vstop kot načelnik za izdelovanje
vijakov v neki delavnici v Sloveniji.

Ponudbe s curriculum vitae, z navedbo državljanstva in znanstva
jezikov, z dokazom o dosedanjem praktičnem delovanju, s plačil-
nimi zahtevami in z navedbo najkrajšega roka za nastop službe
naj se izvolijo poslati pod „S. F.“ na upravnništvo „Jutra“.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani

(prej Kranjska deželna banka)

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju. Daje vsakovrstne kredite in predjume.

255

Parni kotel

ležeči, plamenocevi, 14 m³ kurilne
ploskve, 5 atm., sistem Wagner, po zelo
ugodni ceni takoj naproda. — Po-
nudbe je poslati na 2321/a

Mestno plinarno Maribor.

ZAHVALA.

Vsem, ki so nam ob prebridki izgubi
naše iskreno ljubljene, neporabne soproge
in mamice, gospe

Jerice Jegličeve

nadučilneve soproge

izrekli svoje sožalje in sočutje, ki poklonili
krasno cretje in jo spremili na njeni zadnji
poti, izrekamo najprijetnejšo zahvalo.

Na Dovjem, dne 7. maja 1924.

2320/a

Žalujoči ostali.

POZIV

delničarjem Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laško.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani vabi posestnike delnic
Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laško, da predložijo svoje delnice v
zamenjavo proti delnicam Delniške družbe pivovarne „Union“ VII. emisije, sklenjene
na občnem zboru dne 14. aprila 1924.

Za vsaki dve delnici Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laško s
kuponom pro 1923/1924 ter z nadaljnjimi kuponi in s talonom izroči inenovani
zavod eno delnico Delniške družbe pivovarne „Union“ VII. emisije s kuponom
pro 1923/1924.

Zamenjava se vrši od 28. aprila do včetega 15. maja 1924 pri likvidaturi
Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani, Prešernova ulica št. 50.
Na prijave, ki dosepejo po poteku 15. maja t. l. se ne bo več oziralo.

Za izročene delnice Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laško bo
izstavil Kreditni zavod za trgovino in industrijo začasno potrdilo, proti kateremu
se bo svoječeno — kakor hitro bodo dotiskane nove delnice Delniške družbe
pivovarne „Union“ — izročilo delnice v efektivnih komadih.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1924.

1907/a

Kreditni zavod za trgovino in industrijo.

L. MIKUS

LJUBLJANA, Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov.

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih palic

Stari dežniki se nanovo preobleteje

Graščinsko posestvo

ob železnici v bližini zdravilišča Rogaške
Slatine, obsegajoče 280 hektarjev, med
temi 180 hektarjev gozda, 4 hektarje
vinograde, velik vrt s sadjem in zele-
njavo, mlekarstvo, dobro opremljene sobe,
zbirko orožja, se proda. — Vpraša naj
se pri upravitelju posestva v Šmarju
pri Jelšah. 2305/a

Oddamo dve lepi prazni sobi za pisarno

2189/a

v sredini mesta s centralno kurjavo. Palača
Pokojinskega zavoda, Aleksandrova c. 12/1